PERŞEMBE
14
2 İNCİKÂNUN
1937

TANEVİ
Istanbul Ankara caddesi
TELEFON: 24318, 24319, 24310
TELGRAF: TAN, ISTANBUL
İKİNCİ YIL — No. 626
5 KURUŞ

TAN

BAŞMUHARRİRİ: AHMET EMİN YALMAN

Kupon 14
YENİ ÇOCUK Ansiklopedisi
Bu kuponları toplayınız, 10 kupona karşı Yeni Çocuk Ansiklopedisini 7 ½ kuruşa alabilirsiniz.

Hatayda Terör Başladı!

Müşahitlere Rağmen..

Sucsuz Türkler tevkif edilip hapse atılıyor

20.000 HATAYLI

Antakyada çok muazzam bir nümayiş yaptılar

Şam, 13 (Hususî) — Reyhaniyede Türklere karşı şiddetli bir terör başlamıştır. Polisler ve jandarmalar, milisler Türk evlerini basmaktadırlar. Halk sokaklara çıkamamaktadır. Türklerden Altunî oğlu Abdurrahman, Şeyh oğlu Sırrı, Hamit tevkif edilmişlerdir. Bir çok Türkler de tevkif için aranmaktadır. Abdurrahman Türkler aleyhinde ihbaratta bulunmak içintazyik edilmiştir.

Müşahitlerden Watenvil

Hama, 13 (Hususî) — Antakyadaki Türk heyetinin müşahitlerle konuşmalarında tercümanlık etmiş olan Memduh Holef ve Ali Memiş Bereket Fransızlar tarafından tevkif edilmişlerdir. Bu tercümanların kabahati, memleketin dileklerini müşahitlere olduğu gibi söylemiş olmalarıdır.

YİNE TEZVİR

Lâzkiye, 13 (Hususî) — Reyhaniyedeki kanlı hâdiseyi takip eden günün akşamı Kırıkhan mesalih hassa zabiti, jandarma vasıtasiyle Türk ileri gelenlerini toplamış, kendilerine asla Suriye aleyhtarlığı yapmamalarını Fransızlara aleyhtarlık ettikleri takdirde âkibetlerinin feci olacağını söylemiştir.

Humus, 13 (Hususî) — Reyhaniyedeki hâdiseden osnra Türk mahalleleri jandarma ve milisler tarafın.

[Arkası 10 uncuda]

Vekiller Heyeti Toplandı

Ankara, 13 (Tan muhabirinden) — Vekiller Heyeti bugün (dün) 15,30 da toplandı. Içtima altı buçuğa kadar devam etti.

Ya tam Dost, Ya düşman...

Ahmet Emin YALMAN

Fransız gazetelerine bakılırsa Fransa Hariciye Nezareti müstesarı M. Vienot, Paris Sefirimizle konuşurken, gazetelerimizin lisanından şikâyet etmiştir.

Suat Davazın ne cevap verdiğini Fransız gazeteleri yazmıyor. Fakat öyle ümit ve tahmin ederiz ki, sefirimiz, bu lisanı değiştirmenin ancak ve ancak Fransızların elinde olduğunu Fransız diplomatına anlatmıştır.

Fransızların şu noktayı kavramaları lâzımdır ki, bizim Hatay meselesi hakkındaki münakaşalarımız milli gurur meselesi değildir. Milletler arası bir ihtilâfta hak kazanmak için koparılmış yaygara mahiyetinden çok uzaktır. Davamızın iki safhası vardır ki, ikisi de hayatî meselelere dayanır. Bunlar şikâyet icap ettirecek bir halde kaldıkça gazetelerimiz de de hakkı müdafaa yolunda yazıların elbette arkası kesilmiyecektir.

Tahakkuk etmiyen ümit

Davamızın birinci ve müstacel safhası, tetkik devresi esnasında kardeşlerimizin hayatını ve hu zurunu korumaktır.

Mesele Milletler Cemiyetinden geçince, mahalline bitaraf müşahitler gönderilince ve Fransa Hataylılarm huzur ve emniyeti hakkında vaitlerde bulununca bu derde çare bulunduğunu zannettik.

Aldanmışız. Sancakta zulüm ve tazyik bitaraf müşahitlerin önünde bütün şiddetile devam ediyor. Bir taraftan Fransız memurlarının zulmü, pervasızlığı ve iki yüzlülüğü, diğer taraftan Milletler Cemiyetini Sancakta temsil edenlerin kayıtsızlığı karşısında bütün Türk milleti derin bir elem duyuyor. Gazetelerimizin bu elemi ifade etmeleri tabii ve zarurîdir.

Yorgan ve pire

Meselenin esasına gelince biz milli gurur hisleri üzerinde durmuyoruz. Hedefsiz, renksiz idarelere veya yaldızlı emperyalist rejimlerine ait olan bu gibi hisler ve öl - çüler bize uzakttr. Türk inkılâp siyasetinin ruhu ve muvaffakıyetinin sırrı pire için yorgan yakmamaktır. Memleketin hayatî ve inkişafı üzerine müsbet tesirleri ve faydaları olmıyan bir iş, bizim alâkalarımızı top-

[Arkası 10 uncuda]

Bir ilk mektep talebesi dayakla öldürülmüş!..

Son günlerde alâkadar adlî makama yapılan şöyle bir ihbar ve şikâyet vardır: Samatyada (Merhaba) mahallesindeki ilkmektepte talebeden biri, başmuallimden yediği şiddetli bir dayağın tesiriyle ağır hastalanmıştır. Ve bu iddianın mevzuu olan çocukcağız, dün sabah şiddetli bir baş ağrısı neticesinde ölmüştür.

Hâdise kısaca şudur: Merhabadaki ilkmektepte on gün kadar önce bir palto çalınmış, mektebin başmuallimi bu hırsızlığın şüphesini üstünde topladığı çocuğu, kafa, göz, dövmüş ve çocuk hastalanmıştır. Bunun üzerine çocuğun babası adliyeye müracaat etmiş, Şişli Çocuk hastanesinde ve adliye doktorluğunda yapılan muayenelerde çocukta (Asarı darp) görülememiştir. Fakat çok gariptir ki, mektepte on gün evvel dayak yediği bazı ifadelerle sabit olan çocuk, dün sabah ölmüştür.

Adliye, bu çocugun cesedini morga kaldırmıştır. Şimdiki halde morgun raporu beklenmektedir.

Dün kendisiyle görüştüğümüz Kültür Direktörü Tevfik, çocuğun mektepte dayak yediği iddiasını reddedemedi, sadece (rapor mucibince çocukta darp âsarı görülmediğini) söyliyebildi ve şunu ilâve etti:

"— Müfettişimiz tahkikat yapıyor."

Kültür Direktörü Tevfik

Bu yavrucak, Yedikule şimendifer istasyonunda yol bekçisi Alinin oğludur.

NURİ CONKERE İHTİFAL

Inkılâp çocuğu Nuri Conker, Saffet Arıkanla beraber

(Dünkü cenaze ihtifalinin tafsilâtı üçüncü sayfadadır.)

Klod Farer Sis İçinde

Klod Farer (Akademi üniformasile)

[Yazısı 10 uncu sayfada]

Bir haftada 768 ölüm

İngilterede Grip Telefatı Müthiş

Londra, 13 (A.A.) — Grip salgını Ingilterenin 122 büyük şehrinde geçen hafta içinde 768 kişinin ölümüne sebep olmuştur. Bu ölüm vak'alarından 558 i Ingilterenin cenubî şarkısinde kaydedilmiştir.

63 gemici boğuldu

Londra, 13 (A.A.) — Iskoçyanın şimalî şarkî sahillerinde 3.400 tonilâtoluk Therdon adındaki Finlandiya vapuru bir kayaya çarparak birkaç saniye içinde batmış ve 39 kişilik tayfadan ancak yedisi kurtarılabilmiştir.

Tokyo, 13 (A.A.) — Hokido'nun garp sahillerinde 3.000 tonilâtoluk bir Japon vapuru karaya oturmuş ve batmıştır. Tayfadan 31 i ölmüş ve

Başvekil, Hariciye ve Dahiliye Vekilleri

Bugün Şehrimize Gelmiş Olacaklar

İnönünün Cenevreye Gideceği haberi asılsız

Ankara, 13 (TAN Muhabirinden) — Başvekil İsmet İnönü, bu akşam saat yedi buçukta hususî bir trenle İstanbula hareket etti. Yanında Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Aras, Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri Şükrü Kaya vardır. Ankara Polis Müdürü Sadri de maiyetlerinde bulunuyor.

Öğrendiğime göre, Başvekil, Istanbulda üç gün kadar kalacak, sonra Dahiliye Vekili ile birlikte Ankaraya dönecektir. Istanbul gazeteleri, Başvekilin Hatay meselesinin Milletler Cemiyetinde müzakeresinde hazır bulunmak üzere Cenevreye gideceğini yazıyorlardı. Bu haber hem asılsız, hem de mantıksızdır. Başvekilimizin Cenevreye gitmesi hiç mevzuubahis değildir. Milletler Cemiyeti konseyinin Hatay meselesi müzakeresinde hükûmetimizi Hariciye Vekili Rüştü Aras temsil edecektir.

Türk - Fransız Ticaret muahedesi feshedildi

Ankara, 13 (Tan muhabirinden) — Türk - Fransız ticaret anlaşmasının feshedildiğini Fransız makamatı, cuma günü Hariciye Vekâletine bildirmiştir.

Hariciye Vekâletinin Iktisat Vekâletine tebliği dün vaki olmuştur.

PAPA AYAĞA KALKMIŞ

Vatikan, 13 (A.A.) — Papanın sıhhî vaziyetinde mühim bir salâh görülmüştür. Papa, altı haftadanberi ilk defa olarak ayağa kalkmıştır.

Darven Faraziyesi Hortladı mı?

Pekinde on binlerce sene evvelki insanın iskeletini bulan Rokfeller Enstitüsü şeflerinden doktor FRANZ

[Yazısı 3 üncü sayfada]

Fas buhranı şimdilik yatıştı

Fakat harp karada ve denizde devam ediyor

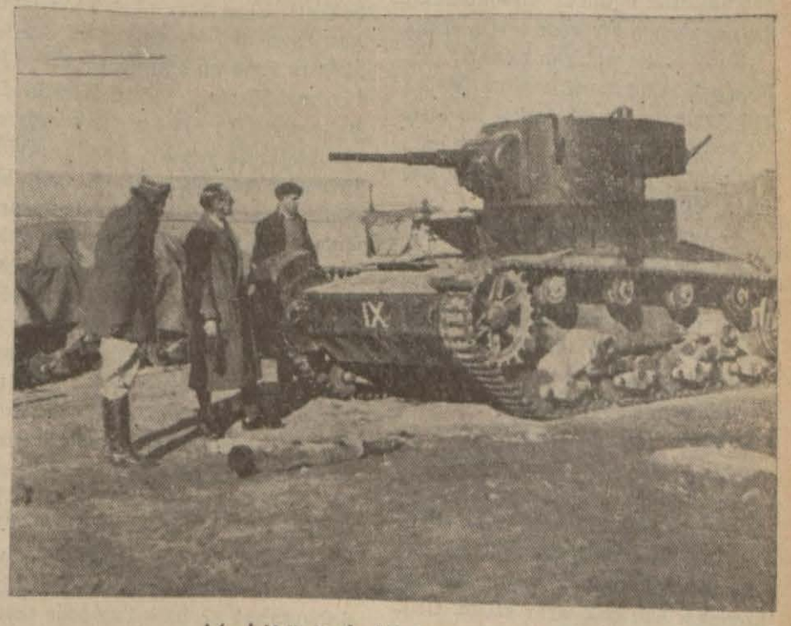

Madrit önünde bir harp manzarası

[İspanya ihtilâline ve Avrupadaki ihtilâtma ait en son haberler üçüncü sayfada]

Komik Naşit

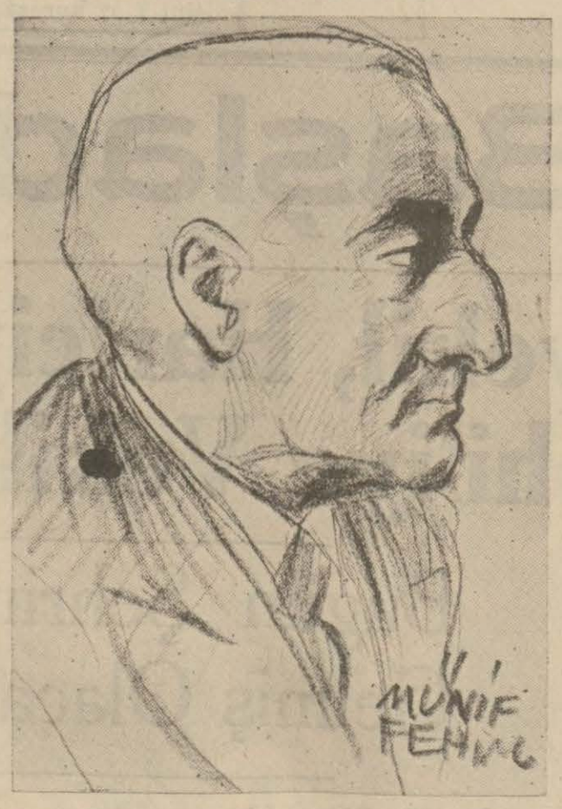

Bu resim, Naşidin birçok seneler beraber çalıştığı üstat Fehimin oğlu kıymetli arkadaşımız ressam Münif Fehimin kalemin-den doğmuştur.

Büyük San'atkâr 33 yıl içinde yalnız 1 seyirciyi güldürememiş!

Büyük san'atkârımız Naşidin otuz üç senelik san'at hayatının jübilesi yapılıyor, diye yazdığım zaman eminim benim bu satırlarımı okuyan bütün okuyucular memnun olmuşlardır.

Çünkü Naşit gibi halkın en sevdiği ve Türk sahnesinin en değerli san'atkârlarından biri olan bir kıymete ve onun memleket san'at hayatında yaptığı değerli hizmetlere karşı nihayet medyun olduğumuz kadirşinaslık gösteriliyor, zannında bulunmuşlardır.

Fakat sevgili okuyucularım, maatteessüf sizi bir sukutu hayale uğratmak mecburiyetindeyim. Çünkü Naşit otuz üç sene süren meşakkatli fakat hiç şüphesiz muvaffakıyetli san'at hayatının nihayetinde henüz böyle bir iltifata nail olamamıştır.

Türk sahnesinin san'atta onun gibi değerli fakat kıdemde Naşitten genç olan san'atkârlarının jübileleri yapılmıştır. Ve Naşit bu jübilelere iştirak etmiştir. Ama, Naşide karşı Türk halkı, Türk sahnesi onu hemşehrileri arasında sayan İstanbul şehri ve İstanbul Halkevleri böyle bir jübile yapmayı bir kere bile düşünmemişlerdir.

Naşidin sahnede yarattığı tiplerden biri

Naşit otuz üç senelik san'at hayatının otuz üçüncü yıl dönümünü kendi tes'it ediyor. Nasıl isimsiz, şöhretsiz ve mütevazi bir vatandaş doğduğu günün bilmem kaçmcı yıldönümünde eşini, dostunu kendi davet eder ve bunu tes'it ederse Naşite te kendini seven halkla beraber san'at hayatına intisabının otuz üçüncü yıldönümünü kutlamak için bir gece tertip etmiş.

Bunu haber aldığım zaman hemen san'atkârımıza koştum. Ve bu münasebetle kendisinden bu otuz üç senelik sahne hayatını bize anlatmasını rica ettim. İşte Naşit bana neler söyledi:

— Ben Şehzadebaşılıyım. Orada doğdum, orada büyüdüm. Oturduğumuz ev merhum Abdi Efendinin tiyatrosunun yanında idi, mayayı biz oradan aldık... Esasen Şehzadebaşı bir zamanlar tiyatro muhiti idi. Manakyan, Fehim, Hasan hep orada idiler. Ben onları göre göre yetiştim.... İlk tahsilim Şehzadebaşında bir mektepte idi. Sonra Beyazıt Rüştiyesine devam ettim. Rüştiye tahsilimi bitirdikten sonra babama beni mabeyin musikasına koyması için çok ısrar ettim. Orası o zaman bir konservatuvar gibi idi. Yalnız musiki değil, orada tiyatro mektebi de vardı. Bir İtalyan operetı vardı. Bir hokkabaz Bertran vardı. Ufak komediler ve pandominalar da oynardı. Abdürrezzak ta orada idi. Biz orada hem oynardık, hem de hususî tahsil görürdük.

Meşrutiyetin ilânından iki sene sonra bir tensikat yapıldı, tiyatro kısmı lâğvedildi, biz de dışarıya çıktık. Hürriyetin ilk devrelerinde tiyatroya çok heves vardı. Ben heveskâran cemiyetile ilk temsillere başladım. İlk oyunum "Haremağası ut meşkediyor.,, idi. Evvelâ "Meşrutiyeti Osmaniye,, diye bir kumpanya yapıldı. Nurettin Şefkati, Eliza Binemeciyan, Hekimyan filân hep beraberdik. Sonra Rıdvan Paşanın oğlu Reşat Bey bir "Sahnei Heves,, yaptı. Orada da bulundum. Bir ara bir "heveskâran cemiyeti,, de yapıldı. Orada büyük Behzatla çalıştık, sonra Kemal Eminle Ortaköy tiyatrosunda "Murat Orta,, isminde bir piyes oynadık. Manakyan ve Fehimle beraber çalıştım. Balkan harbinden sonra da kendi firmamla ortaya atıldım.

Dört film yaptım. Ve ben filmden daha çok hoşlandım. "Bir millet uyanıyor,, da nefer rolünü yaptım. İstanbul sokaklarında bir dilenci rolünde idim. Sonra "Naşit dolandırıcı,, ve bir "Düğün gecesi,, dive iki komedi yaptım. Vakıa sahnede halkla karşı, karşıya durmaktan zevk alırım amma, film daha rahat ve halk üzerinde tesiri de daha iyi..

Sahne hayatımda bir çok yoksuzluklar vardır. Fakat bunun en müthişi piyessizlik... Kimse bize güzel mevzulu bir piyes getirmiyor. Halbuki bizim piyese ihtiyacımız var. Fakat piyesler kısa olmalı bize yapacağımız rolü gideceğimiz yolu çizmeli.. Sonra biz o yolda suya sabuna dokunmadan yani müstehcen olmadan açılır, saçılır, kendimizi gösteririz. Yani bize mevzu ve tip lâzım. Biz o tipi kendimizde canlandırırız. Meselâ "Hülleci,, piyesini gördünüz mü? Darülbedayide oynadım, Adile Dudu rolünü yaptım. Bana müellif bile "Sana güvenirim, sen bildiğin gibi oyna,, demişti. Öyle piyesler istiyoruz, işte biz...

Şehir Tiyatrosunu maalesef takip edemiyorum. Ancak bir iki piyeslerini gördüm. Meselâ geçen sene Üç Saatte bulundum. Ve hayran oldum. Bütün san'atkârları emsalsizdir ve onlara numara vermek icap ederse hiç tereddüt etmeden hepsine onar numara veririm.

Otuz üç senelik sahne hayatımda en fazla bir seyirciye yandım. Bundan bir kaç sene evvel. Sarışın, mavi gözlü bir zat muntazaman tiyatroya geliyor, ilk sıralardan birine oturuyor, mavi gözlerini bize dikiyor ve en gülünçlü piyeslerimizi dudağında en ufak bir gülümseme resmetmeden seyrediyordu. Bir gece, iki gece değil.. Kaç egce bu böyle devam ediyordu. Ve doğrusunu isterseniz beni fena hal de sinirlendiriyordu. Ve bu adamın hali nedir, diyordum, bizimle alay mı ediyor? Canımı mı sıkıyoruz?,,

Nihayet bir gün ona sokakta rastgeldim. Hemen yanına gittim ve! "Rica ederim arkadaş, dedim, bize her akşam geliyorsun. Niçin gülmüyorsun?,, "Naşit Bey darılmayınız, dedi, sizi çok takdir ediyorum. Fakat ben gülemem,, "neden?,, dedim "ben hastayım,, cevabını verdi. Adam gülemezmiş, hasta imiş..

Bundan sonra yine bu zat tiyatroya devam etti, yine karşımızda oturdu. Ve ben inatla onu güldürmek için çok çabaladım... Fakat maalesef güldüremedim, güldüremedim, güldüremedim.. Ve san'at hayatımda en fazla buna yandım,,

Otuz üç sene İstanbulu san'at kudretile ağız dolusu güldüren bu san'atkâr bir tek İstanbulluyu güldürememiş olduğuna yanıyordu. Ben ise Otuz üç sene İstanbula neşe dağıtmış olan bu san'atkâra hâlâ İstanbulun bir jübile hazırlamamış olmasına yanıyorum.

Suat DERVİŞ

Karakış Anadoluda çok şiddetli geçiyor

İKİ NEHİR DONDU

Bütün Aanadoluda şiddetli bir kış hüküm sürüyor. Gelen haberler, birçok yerlerde kar ve fırtınanın şimdiye kadar görülmemiş derecede tahribat yaptığı merkezindedir. Şehrimizde de iki gündür şiddetli soğuklar başlamıştır.

Karadenizdeki fırtma henüz dinmemiştir. Küçük vapurlar dün de sefere çıkamamışlardır. Deniz Yolları İdaresi vapurlarının Bartında kalması yüzünden dün Bartın postası yapılamamıştır. Büyükdere önünde ona yakın vapur birikmiştir.

Anadoludan gelen kış haberlerini aşağıda okuyacaksınız:

110 santim kar

Giresonun Dereli nahiyesine 110 santim kar yağmıştır. Halk üç gün evlerinden dışarı çıkamamıştır.

Ayın 9 unda Sıvasta beklenen Samsun treni Musaköy civarında kara saplanmış, Zileye dönmüştür. Sıvas - Kayseri yolu kapalıdır.

Fırat nehrinde büyük buz parçaları yüzdüğü için seyrüsefer durmuştur. Arapkirde hararet derecesi sıfırın altında 17 ye kadar düşmüştür. Bir kadınla küçük bir çocuk yolda donarak ölmüşlerdir.

Donan nehirler

Muş ovasını suluyan Karasu ve Murat nehirleri donmuştur. Halit isminde bir köylü donan nehrin üzerinden arabasiyle geçerken buz kırılmıştır. Halit, kendisini kenar tarafa atarak güçlükle kurtulmuştur. İki öküz ve araba, içindeki eşyasiyle beraber batmıştır.

Gelen haberlere göre, bazı mıntakalara yirmi dört saattenberi fasılasız kar yağmaktadır. Karamanın Gökçe köyüne kurt sürüleri hücum etmişlerdir. Kurtlar, bir kısım hayvanları parçalamışlar, geri kalanları. nı da önlerine katarak dağa kovalamışlardır. Burada bir kadınla bir erkek soğuktan donarak ölmüşlerdir.

Kapanan yollar

Birçok vilâyetlerde de demiryolu güzergâhı haricinde kalan yollar tamamen denecek derecede kapanmış ve münakalât durmuştur.

Her evden On kuruş Alınacak

Hava Kurumu Fatih kaza idare heyeti, bütün binalardan ev başına her ay on kuruş Hava Kurumu için para toplatılmasına karar vermiştir. Bu karar Istanbulun her tarafına teşmil edilecek ve her ev başından her ay onar kuruş toplanacaktır.

Bu iş şehrin her tarafında mahalle mümessilleri tarafından idare edilecek, paralar makbuz mukabilinde civar Hava Kurumu şubesine teslim edilecektir.

BAKIRKÖYÜN SUYU İÇİN TESİSAT BAŞLIYOR

Bakırköy ve Adaların su işi nihayet kat'î olarak halledilmiştir. Bakırköy ve Adalar Arteziyen tesisatı yapılacak ve mahallî halk su ihtiyacını bu kuyulardan temin edebilecektir.

İşe evvelâ Bakırköyünden başlanılması muvafık görülmüş ve Arteziyen tesisatı için lüzumlu görülen arazinin istimlâk muamelesine başlanılmıştır. Bu muamele bir hafta kadar bitirilecek, ondan sonra derhal tesisata başlanacaktır.

Bakırköy tesisatı ilerlerken ayni şekilde Büyükadada da Arteziyen tesisatı yapılacak ve bu suretle önümüzdeki yaz mevsiminde Bakırköy ve Büyükada halkı susuzluktan kurtarılmış olacaktır.

Heybeli, Burgaz, Kınalı adalardaki tesisat, müteakip senelerde tedricî olarak yapılacaktır. İlk tecrübeler, Bakırköy ve Büyükadada Arteziyen tesisatı neticesinde çok iyi ve bol su temin edilebileceğini göstermiştir.

Bakırköy ve havalisinde yapılacak tesisat Büyükadadakinden çok daha geniş ve esaslı olacaktır.

Çünkü, icabında Bakırköy Arteziyenlerinden şehrin diğer kısımlarındaki binaların da istifade edebilmesi düşünülmüş ve burasının terkos tesisatının yanında bir ihtiyat su deposu vazifesini yapması muvafık görülmüştür. İlerde Bakırköy ve havalisine ayrıca terkos tesisatı da yapılacaktır.

Maydos açıklarında bir ingiliz vapurile bir motör çarpıştı

6 kişi boğuldu

Limanımıza gelen vapurun ikinci kaptanı hâdiseyi anlatıyor:

Evvelki gün Çanakkalede Maydos önünde altı kişinin boğulmasile neticelenen feci bir deniz kazası olmuş, İngiliz bandıralı Vanduara vapuru, Hüseyin Reise ait Ticaretibahrî motörüne çarparak batırmıştır.

Sahilden hâdiseyi görerek vak'a mahalline yetişen gümrük muhafaza ve sıhhiye motörleriyle Ingiliz gemisinin sandalı tarafından denizden on kişi kurtarılmış ve altı kişinin de cesetleri bulunmuştur. Motördeki yolcu adedi henüz kat'î surette tesbit edilemediğinden boğulanların miktarı malûm değildir. Kazadan sonra Ingiliz vapuru süvarisi Hesi Fakuhor nezaret altına alınmış ve vapur serbest bırakılmıştır.

Bu gemi, 4870 tonluktur, ve petrol yüklemek üzere boş olarak Köstence. ye gitmektedir.

Vapur limanımızda

Kazadan sonra serbest bırakılan Vanduara vapuru, ikinci kaptan Morisonun idaresinde olarak dün sabah saat 11 de limanımıza gelmiş ve Topane önlerine demirlemiştir. Gemi transit olarak geçeceği halde kaptan, Ingiliz konsolosluğuna ve Atinaya malûmat vereceği için durmıya mecbur olmuştur. Ikinci kaptan, hazırladığı raporu dün konsolosluğa vermiş ve gemi dün gece yoluna devam etmiştir. Acentelik Çanakkalede bulunan gemi süvarisi için avukat tutacaktır.

Ikinci kaptanın anlattıkları

Geminin ikinci kaptanının verdiği malûmata göre kaza mesuliyeti tamamen motördedir. İkinci kaptan Morison, dün kendisiyle görüşen muharririmize hâdiseyi şöyle anlatmıştır:

"— Biz, pratikamızı aldıktan sonra Çanakkale boğazından geçiyorduk. Tam yolla Maydos önlerine geldiğimiz zaman karşıdan bir motörün geldiğini gördük. Motör bizi görünce sür'atini keserek yol verdi. Tabiî biz de yolumuzu kesmiyerek ilerlemiye başladık. Fakat motöre çok yaklaşmıştık ki, birdenbire sür'atini arttırarak önümüzden geçmek istediğini hayretle gördük. Motör güvertesine kadar yüklerle dolu idi. Ayrıca yüklerin üzerinde çoluk, çocuk ve büyüklerden mürekkep yirmi kişiden fazla bir kalabalık görünüyordu. Işte tam motör önümüzden geçeceği sırada baş omuzumuza bindirdi.

Kazanın sebepleri

Musademe kat'iyyen burundan olmamıştır. Yani motör vapurumuzun burun yan tarafından yüklenmiştir. Eğer motör çok yüklü olmasaydı, kat'iyyen batmıyacaktı.

Çarpışma sırasında direkleri gemiye takılarak yana batan motör su almıya başladı ve birdenbire alabora olarak battı.

Şunu da söyliyeyim ki, burada suların da fazla akması motörün batmasında çok âmil olmuştur. Biz motörün battığını görür görmez derhal durduk ve sandalımızı indirdik. Sahilden yetişen gümrük ve sıhhiye motörlerinin yardımı ile denizden on kişi kurtarıldı. Cesedi bulunanlar altı kişidir. Fakat yolcu miktarının kurtarılan ve cesedi bulunan kimselerden daha fazla olduğunu zannediyorum."

Batan Ticareti Bahriye motörünün Çanakkale boğazında karşıdan karşıya yük ve yolcu taşıdığı anlaşılmaktadır. Çünkü limanlar arasında motörlerin yolcu taşımaları memnudur.

Değişecek sokak isimleri

Bey, paşa, hacı gibi kullanılması yasak edilen adlarla tarihî kıymeti haiz olmıyan sokak isimlerinin değiştirilmesi için ayrılan komisyon, çalışmalarını ilerletmiştir.

Millî olmıyan bütün sokak ve mahalle isimlerine mukabil öztürkçe isimler konmaktadır. Bu hususta hazırlanacak liste şubatta şehir meclisine verilecek, meclis tasvip ettikten sonra Dahiliye Vekâletine gönderilecektir.

Klod Farer vesaire gibi ecnebi isimleri taşıyan sokak isimlerinin de bu arada değiştirilmesi bu komisyon tarafından tetkik edilmektedir.

Temizlik İşi İçin Yeni Tedbir Alınıyor

Çöp toplama ve imha istasyonlarından maada çöpleri mahallelerden toplanması, sokakların temizlenmesi hakkında da belediye temizlik işleri müdürlüğü tarafından yeni bir proje hazırlanılmıştır. Bu proje tatbik edildiği takdirde halkın temizlik işlerinden artık hiç bir şikâyeti kalmıyacağı temin ediliyor.

Tamamiyle Alman usullerine göre hazırlanan proje, yeni bütçe müzakeresi esnasında daimî encümen tarafından tetkik edilecek, istenilen tahsisat 937 bütçesine konulursa, hazirandan itibaren projenin tatbikine geçilecektir.

BİRKAÇ SATIRLA

Köprüde Kadıköy iskelesile rıhtım arasında su cereyanlarile toplanmış olan çamur ve molozlarını tarak duba makinesile temizlenmesine başlanmıştır.

Akalliyet ve ecnebi mekteplerinde de, resmi mekteplerde olduğu gibi, bayrak merasimi yapılacaktır.

TAKVİM ve HAVA

14 Ikincikânun PERŞEMBE

Bugünkü hava: YAĞIŞLI

Rasat merkezlerinden verilen malûmata göre, bugün gökyüzü kapalı ve yağışlı geçecektir. Rüzgâr umumî olarak şark istikametinden esecektir.

Dünkü Hava

Dün hava kapalı geçmiştir. Hava tazyiki 767, sıcaklık azamı 5, asgarî 1 derecedir.

1 inci ay	Gün: 14	Kasım:	68
1355 Hicrî		1352 Rumî	
Zülkade: 1		1 Ikincikân	
Güneş:	7,24 — Hğle:		12,23
Ikindi:	14,49 — Akşam:		17,02
Yatsı:	18,38 — İmsâk:		5,38

SON HABER

Fas buhranı şimdilik yatıştı

Fakat harp karada ve denizde devam ediyor

Londra, 13 (TAN) — Fas meselesi yüzünden ortalığı kaplıyan gerginlik büsbütün yatışmış ve mesele bertaraf edilmiş sayılmaktadır. Fas yüksek komiseri Franız zabitlerini, ve bütün matbuat mümessillerini İspanya Fasını gezp dolaşmıya davet etmiş, yalnız Rus gazetecilerini kabul etmiyeceğini söylemiştir.

Bir Fransız muhabiri zabitleri ile bir İngiliz torpito muhribinin zabitleri bu seyahatleri istedikleri zaman yapabilecekler ve bu sayede Almanların Fasa hulûl etmedikleri anlaşılacaktır.

FRANSA NİKBİN

Paris mahafili Fransanın Berlin sefiri Ponso ile Fransa Hariciye Nazırı Delbos arasındaki görüşmeleri nikbin karşılamaktadırlar.

Delbos, aldığı teminata mukabil bir tebliğ neşretmiş ve bu mukabil teminatın Alman gazeteleri tarafından neşrini memnuniyetle karşılamıştır.

80.000 KİŞİ

Nevs Chronichle gazetesinin verdiği malûmata göre, General Faupe lin general Frankonun 80 bin kişiye muhtaç olduğunu haber vermiş, fakat Her Hitlerden müspet bir cevap alamamış, ve İspanyayı ancak müstemleke elde ettikten sonra bırakacağız,, tarzında cevap aldığı anlaşılmıştır.

FRANKOYU PROTESTO

Londra, 13 (TAN) — Sefarethanelerin bombardımanı dolayısile General Frankoya gönderilen protesto ya mukabil alman cevapta General Franko bütün mesuliyetten sıyrılmakta ve mesuliyeti İspanya hükûmetine atarak bunu hükümet tayyare relerinin yapmış olacağını, kendisinin emniyet mıntakasına riayet etmiyeceğini söylemektedir.

Moskova, 13 (TAN) — İspanyol asileri 8 Sonkânunda Smidoviç adını taşıyan Sovyet sivil vapurunu durdurmuşlar ve kendi limanlarından birine götürmüşlerdir.

Londra, 13 (TAN) — Branhill adlı sivil vapur İspanyol asileri tarafından durdurulmuştur.

GONULLULER MESELESSI

Paris, 13 (TAN) — Fransa hükûmeti, gönüllüler meselesinde ihtiyatlı davranmayı daha münasip görmüştür. Blum hükûmeti, İngiltere hükûmeti gibi gönüllülerin İspanyada herhangi tarafa iltihak etmelerini gayrimeşru ve ceza ile mukabele edilecek bir hareket saymıyacak, yalnız meclisten gönüllü gitmesi memnuiyetinin tatbiki için salâhiyet istiyecektir.. Bu suretle hükûmet diğer memleketlerin alacakları vaziyeti gördükten sonra lüzumu takdirinde gönüllü memnuiyetini tatbik edecek, aksi takdirde tatbik etmiyecektir.

EDENİN YENİ SÖZLERİ

Londra, 13 (TAN) — İngilterenin resmî amele partisi ile müstakil amele partisi İspanyaya gönüllü gönder memiye ait kanunu tenkit etmekte ve bunun meşru bir surette tatbik edilemiyeceğini söylemektedirler.

Bugün Haricive Nazırı Eden ecnebî matbuat serefine verilen ziyafette bir nutuk söylemiş ve İspanyaya giden gönüllüler meselesine temas etmiştir. Mister Eden, gönüllülerin arkası kesilince. İspanyada halkın istediği hükûmetin inkisaf edeceğini anlatmış ve bu nekadar c a b u k temin edilirse, bu işin o nisbette çabuk başarılacağını söylemiştir.

HARP VAZİYETİ

Londra, 13 (TAN) — Madridi müdafaa heyetinin neşrettiği bir rapora göre bugün kesif sis harekâtı durdurmuş ve vaziyette hiçbir değişiklik olmamıştır. Bununla beraber topçu düellosundan bahsediliyor.

AVRUPA BUHRANI

Berlin, 13 — Alman matbuatı, şu son günlerde İtalya ile Fransa arasında takarrür eden mütekabil teminat üzerine şu cümleyi kullanıyorlar:

"Avrupa vaziyetindeki gerginlik zail oldu,,

Siyaset âlemi

Garp İle Şark Arasında

İspanyada yürüyen ihtilâl bir Avrupa hareketinin başlangıcı olmak istidadındadır. Gönüllü meselesinin ehemmiyeti, gün geçtikçe kendini daha iyi anlatıyor. İspanyol milletinin kendi arasında patlak veren bir kardeş kavgası şu günlerde bütün Avrupayı sarmış gibidir. Ruslar, Fransızlar, Macarlar, Almanlar, İtalyanlar, Slovenler ve daha bilmem kimler bugün, hattâ şu satırları okuduğunuz dakikada İspanya topraklarında (sağ ve sol) hareketi halinde biribirlerile boğuşuyorlar.

●

Kim derdi ki, Harbî Umumîde bitaraf geçinen İspanya, günün birinde (Bir Dançing) olacak?..

Bundan dört sene evvel, yani 1932 de tahdidi teslihat konferansı, müteveffa Henderson'un riyaseti altında ilk mühim ve şümullü toplantısını yaptığı zaman ortada şöyle bir korku vardı:.

Eğer bu konferans akamete uğ - [illegible] yani Bir Umumî Harp kopacaktır.

Tahdidi teslihat konferansı bir değil, birkaç kere akamete uğradı, fakat bir Umumî Harp henüz kopmadı. Fakat müstakbel bir Umumî Harbin muhtemel unsurları İspanya topraklarında bugün karşı karşıya (sağ ve sol) damgaları altında boğuşup duruyorlar. Korkumuz şudur ki, bu unsurlar yakın veya çok uzak olmıyan bir istikbalde. bir Avrupa harbine yol açmasınlar

●

Yine bundan birkaç sene evvel şöyle bir siyasî fikir ortaya atılmıştı:

Müstakbel Umumî Harp Uzak Şarktan kopacaktır. Çin - Japon ihtilâfı, yahut Japonyanın geniş Çin toprağı üzerindeki ihtirası bir Umumî Haribn nuvesi olacaktır.

Bu, öyle olmamıştır. Çin - Japon harbi 19 uncu ordu teranelerile, bundan birkaç sene evvel hayli gürültülere yol açmıştır. Fakat Uzak Şark müstakbel bir Umumî Harbin mevlûdü olmamıştır, olamamıştır. Şu halde (Garp ile Şark) arasında yeni bir fesat kaynağı aramak lâzımgeliyor. Orası, acaba, neresidir?

İspanya harbinin muadelesi halledileceği gün, o meçhul nokta da kendini gösterecektir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Amerikadaki Grev ateşlendi

Mişingan (Amerika), 13 — Grev ciler, civarında arbedeler vuku bulan fabrikayı işgale devam etmektedir. Yaralanan 23 kişinin ikisi tehlikeli bir vaziyettedir. Mişigan hükûmeti bir muhafaza alaymın Flint'e gönderilmesini emretmiştir.

Otomobil sanayii ve elyevm halledilmemiş olan deniz işçileri grevleri üzerine Amerikada 170.000 işçinin grev halinde olduğu tahmin edilmektedir.

YURT İÇİNDE 158 HALKEVİ

Ankara, 13 (Tan muhabirinden)— Bu sene yeniden 22 kaza merkezinde Halkevi açılacak, bu suretle bütün Halkevlerinin sayısı 158 i bulacaktır.

KÜÇÜK HARİCİ HABERLER

İngilterede bakır istihsaltına ait tahdidat kaldırılmıştır.

* *

Alman İktisat Nazırı Şaht 1937 Paris sergisinde Alman pavyonunun temeltaşını atacaktır.

* *

Amerikada bir tayyare kazasında bir kişi ölmüş, dokuz kişi yaralanmıştır.

* *

Mussolini askerî pilot imtihanını vererek diploma almıştır.

* *

İsveç bütçesinde bu sene oranın parasile dört buçuk milyon tezayüt vardır.

Italyada Faşist Partisinde

Roma, 13 (A.A.) — Faşist partisi merkez heyetinde bazı değişiklikler yapılmıştır. Merkez heyeti, bundan böyle genel sekreter Achille Staraceden gayri, sekreter muavini olarak Adelchi Serenda, Vingenzo Zamgora ve Dino Grandi'den, idarî sekreter Givanni Marinelli ile ayrıca yedi azadan terekküp edecektir.

Akdeniz Anlaşması ve Belgrad

Belgrat, 13 (A.A.) — Stefani ajansının muhabiri bildiriyor:

Ingiliz - Italyan Akdeniz anlaşmasını Yugoslavyanın menafii noktasından tetkik eden Vreme gazetesi bu anlaşmanın Belgradın siyasî direktiflerine uygun olduğunu yazmaktadır.

Holanda Heyetinin Ankarada Temasları

Ankara, 13 (TAN) — Buraya gelmiş olan Hollanda heyeti yarından itibaren İktisat Vekâletinin alâkadar şubelerile temasa başlıyacaktır.

Ecnebi Gazeteciler

Basın Birliğinden ve müstakbel gazetecıler klübünden istifade edecek olan memleketimizdeki ecnebi gazeteciler Ankara Basın Genel Direktörlüğünün riyaseti altında toplandılar. Hariciye Vekilinin de bulunduğu bu toplantıdan şu intibaı Ankara foto muhabirimiz gönderdi.

Nuri Conker dün ebedî medfenine tevdi edildi

İhtifal çok hazin oldu

Ankara, 13 (TAN Muhabirinden) — Bugün saat 12,30 da başlıyan büyük cenaze merasimi ile Nuri Conker şehitliğe gömüldü. Cenaze merasiminde Başvekil, bütün vekiller, sefirler, meb'uslar ve havanın karlı olmasına rağmen çok kalabalık bir halk kütlesi vardı. Cenazenin önünde elliden fazla çelenk Nuri Conkeri sevenlerin asil tâzimlerini taşıyordu.

Başta, aziz ölünün en samimî arkadaşı Ulu Onderin çelengi, arkasında Kamutaym, Ismet Inönü'nün, Vekâletlerin, Vekillerin, Nuri Conkerin eski arkadaşları Salih, Fuat Bulca, Tahsin Ozer, Cevat Abbas, Recep Zühtü, Ali Kılıç'ın, bankaların, kor diplomatiğin, Gazianteplilerin, Ankara Valisinin, Partinin ve daha birçok müessese ve Nuri Conkerin dostlarının çelenkleri bulunuyordu. Merasim çok hazin oldu.

Merhumun ailesi, bugün trenden inen çocuklariyle birlikte cenazeyi bir otomobille takip ediyorlardı. Iki yanda mızıraklarına siyah kurdelâlar bağlamış süvariler, atlı ve yaya polisler, jandarma ve inzibat askerleri yürüyordu. Cenaze alayı Anafartalar caddesini takiben Kamutay önünden Istikbal caddesine kadar yürüdü. Tabutu bir top arabası taşıyordu. O. rada cenaze otomobiline nakledildi ve Şehitliğe götürüldü.

Nuri Conker Ve Aziz Arkadaşı

Istanbul, 13 (A.A) — .Riyaseticümhur Umumî Kâtipliğinden:

Aziz arkadaşı Nuri Conkerin ölümünden dolayı aldıkları taziyet telgraflarından pek mütehassis olan Reisicümhur Atatürk, teşekkürlerinin Anadolu Ajansı vasıtasile iletilmesini emir buyurmuşlardır.

"Avukat : Söz söylemesini bilen namuslu adamdır!,,

Adliye Vekili, dünkü nutkunda Türk avukatını böyle tarif etti

Ankara, 13 (Tan muhabirinden)— Avukatlar kongresi, bugün (dün) Adliye Vekâletinde Saraçoğlu Şükrünün reisliğinde açıldı. Vekil, memleketin dört yanından gelen hukukçulara avukatlar kanunu projesinin nasıl ve hangi şartlar içinde hazırlandığını izahla başlıyan uzun nutkunda avukatlarımıza birçok direktifler anlatmış oluyordu. Vekil nutkuna avukatın tarifi ile başladı ve:

— Avukat, söz söylemesini bilen namuslu adam diye tarif edilir.

Bundan sonra projenin ihtiva ettiği hükümleri, gaye ve maksatları ile birlikte izah etti ve ezcümle şunları söyledi:

— Proje, avukatlara mesleğin vakar ve haysiyeti ile telifi mümkün olmıyan her türlü hal ve hareketten içtinap etmek, vazife ve salâhiyetlerini adalet icaplarına uygun olarak ifa ve istimal eylemek vecibesini tahmil eylemiştir. Avukat, yolsuz veya haksız gördüğü işleri deruhte ettiği işlerde menedilemedi. Projenin ehemmiyetle kayda değer hususiyetlerinden biri de disiplin mu ameleleri hakkındaki hükümleridir. Tabiî muhitin tesirlerinden sonra, fert üzerinde en kuvvetle hüküm süren mesleğin tesiridir. Böyle bir disipline fikren ve kalben kayıtsız ve şartsız bağlanan ruhlar ondan ancak mânevî huzur ve güzellik toplarlar...

"Davacılar arasında iki sınıf müekkil vardır. Bunlardan iyi niyetli olanlar, dürüst ve seciyeli bir avukat arar. Doğru yolda doğru yürümiyen bir vekil onun için aşikâr bir tehlike arzeder. Halbuki, bütün ümidini adaleti aldatmıya bağlıyan davacı tezvir yolunda mahareti olan şahıslara başvurur. Türk avukatlığı bu türlü davacıları daima hüsranla karşılaştıracak bir disiplin teşkilâtına malik olmalıdır. Bu suretle, avukatlar Adliye teşkiltına hak ve adalete geniş mikyasta yardım etmiş, memlekete şerefli bir hizmet görmüş olurlar...

Avusturya — Türkiye Ticaret Anlaşması

Ankara, 13 (TAN) — Avusturya ile aramızdaki ticaret anlaşmasının yeniden gözden geçirilmesine ve bazı değişiklikler yapılmasına karar verildiğini yazmıştık. Haber aldığıma göre, iki tarafın mümessilleri çok müsait bir hava içerisinde reviziyon müzakerelerine devam etmektedirler.

Bulgaristanın Tütün İhracatı

Sofya, 13 (TAN) — Bulgaristan. 1935 yılı 1,400 milyon leva kıymetinde 24 ton işlenmiş tütün ihraç etmiştir. Bu yekûn, bütün ihracatın yüzde 40 nı teşkil etmektedir. Şimdiki halde ihracat için tütün depolarında 23 bin amele çalışmaktadır.

Lâstik Fabrikaları İşi Vekâlete Bildirildi

Lâstik fabrikalarının tatil ettikleri hakkında yazılan haberleri tetkik eden iş bürosu, tek bir amelenin bile büroya müracaat etmediğini ve muvakkat tatilin hakiki sebeplerini bir rapoorla İktısat Vekâletine bildirmiştir.

Kundura fabrikalarının işlerini tatil edecekleri hakkındaki haberler doğru değildir. Ortada bunu icap ettirecek hiç bir sebep yoktur.

Maliye Vekili

Şehrimizde bulunmakta olan Maliye Vekili Fuat Ağralı, hafif bir rahatsızlık geçirdiği için Perapalas otelinde istirahat etmektedir

FELEK

Hep Oruçluyuz

Bir hastane kapısı. Nedense, halk içeri girmek için nöbet bekliyor. Eh hastane kapısı önünde toplanmış olanların kapıda duran adama (röverans) yapması beklenmez ya! Bütün şarkta âdet olduğu üzere herkes ötekinden evvel, sıraya girmek istiyor. Bu yüzden biraz karışıklık, kargaşalık oluyor. Kapıda duran bir şişmanca hastabakıcı, belki de hergün orada durmaktan, halkın bağırıp çağırmasından bizar. Ne yapsın! Rastgele herkese:

— Çekil! Patladınız mı? falan gibi pek te tatlı olmıyan bir ifade ile bağırıp çağırıyor. Bu sırada orada bekleşenler içinden bir yaşlı kadın Ermeni sivesile:

— Madam! Sen oruçlusun? diyor ve bu sözü gürültüye gidiyor.

Ben bu sözden geniş bir hisse aldım. Dikkat ediniz bir çok yerlerde iş sahiplerile temas edenlerin hemen hepsi "oruçlu,, dur. Tabii "oruçlu,, sözüyle "yemek yemez,, mânası kastedilmiyor, oruçlu gibi tiryaki ve sebepsiz ve yersiz hiddetli olduğu anlatılmak isteniyor. Yüzde doksanımız bir ufak yere yerleşir yerleşmez, karşımızda işini soran halka ilk işimiz ürkışmak, hiddet etmek ve otoritemizi göstermek olur. En hafif tâbirle dürüst muamele ederiz. Unuturuz ki ona hizmet etmek için para almaktayız. Bu hiddete ne mâna vardır? Gerçi bu hiddetin mânası yoktur amma sebebi vardır:

Küçük büyük her makamın bir otoritesi vardır. Bu otorite bilgi, aklı selim ve hakseverlikle temin edilir. Bunları yapamayınca elde kala kala bir hiddet kalır. O vakit te halk "oruçlu musun?., diye sorar. Halk üzerinde tasarruf etmek istiyenler "oruçlu,, olmaktan hazer etmelidir.

B. FELEK

Darven Faraziyesi Hortladı mı?

Bugünkü insanın aslını maymun olarak farz ve hattâ kabul eden Darven faraziyesi, bugün ilmî kıymetini kaybetmiş vaziyettedir. Fakat bugün Darvenin düşüncelerini doğru gibi sayıp bunlara saplananlar da yok değildir. Belki siz de hatırlıyacaksınız: Birkaç sene evvel Amerikada Darvenizm yüzünden gayet garip bir talâk vak'ası olmuştu. Bir kadın, mahkemeye müracaat ederek Darvenizm faraziyesini kabul etmiş olan kocasında nayrılmak istediğini söylemiş, Amerikan hâkimi, Darvenin fikirlerini talâk sebebi olarak telâkki ederek kadını haklı bulmuş, talâk kararını vermişti.

Darvene ve onun fikirlerini doğru sayanlara göre ilk insanın aslı maymundur. Aradan geçen yüz binlerce sene zarfında maymun istifaya uğramış ve bugünkü insanın ilk cedleri zuhur etmiştir. Yine bu faraziyeye göre, insanla maymun arasında birçok silsileler vardır. Darvenizm ustatları, bu silsilelerden bir kısmını bulmuşlardır. Pekinde Rokfeller müessesesi hesabına çalışan Doktor Frans da geçende yine bu silsilelerden bugüne kadar meçhul olanlarından birini ele geçirdiğini iddia etmektedir. Doktor uzun araştırmaları esnasında on binlerce yıl önce yaşamış olan ilk insanlardan birini bulmuştur. Gûya bu on bin senelik kemik yığını, insanın maymundan gelme olduğunu isbat eden yepyeni bir delilmiş. Doktor, ele geçirdiği iskeleti tetkik ederek bundan ilham almak suretiyle ilk maymun - Insanın bir de resmini yaptırmış ki, buraya koyduğumuz resim, odur.

Vergi Tahsilâtında Fazlalık Var

Ankara, 13 (Tan muhabirinden) — Haziran 936 dan Birincikânun 936 sonuna kadar yedi aylık devlet tahsilâtı yekûnu 149.624.000 liradır. Geçen senekine nazaran 16 milyon lira bir fazlalık vardır. Bu fazlalık bilhassa istihlâk vergisinde göze çarpmaktadır.

Mahkemelerde

Sahte senet suçluları

Sava Emanetoğlu isminde bir ihtiyar bankada mühimce bir para bırakarak geçen sene vârissiz ölmüştür. Bu paranın hazineye kalacağını tahmin eden bir grup sahte senet tanzim ederek parayı almak isterlerken cürmü meşhut halinde yakalanmışlardır. Bunların içinde Meleti adlı bir de avukat vardır.

Müddeiumumîlik böyle bir iddia ile tevkif ettiği Beyoğlu Altıncı Noterlik kâtibi Şefiği, Ali Haydar, Vehbi, Mahmut Lûtfi, Rifat, Meleti ve Nazmiyi tevkif ettirerek Ağırceza mahkemesine vermiştir.

Dün muhakmelerine devam edildi. Hüsnü ve Şevket isminde iki şahit dinlendi. Şahitlerden birisi suçlu Şefiğin bir gün Taltas ticarethanesine Altıncı Noterlik Dairesinden 495 kuruşluk bir makbuz getirerek parayı aldığını ve makbuzdaki rakamların biribirini tutmaması üzerine Noter başkâtibi Fevziye telefon ederek hakikî miktarı sorunca (95) kuruş olduğunu öğrendiğini ve ertesi gün Fevzinin bir mektupla (200) kuruşu iade ettiğini ve kâtip Şefiğin ihtiyaç dolayısile bunu yaptığı için affedilmesini dilediğini söyledi.

Bundan sonra Şefik mahkemeye bir istida verdi. Bunda Noterlikten kovulmayıp bonservisle çıkarıldığını ve Noterlikten (70) makbuzla alâkadarlardan fazla para alındığı halde deftere noksan geçirildiğini, bu makbuzun Fevzi tarafından doldurulduğu ve işten (40) lira alındığı halde deftere 20 lira geçtiğini söylüyor ve bunlarla beraber makbuzdaki yazının tetkikini istiyordu.

Ölen Sava Emanetoğlunun suçlu Mahmut Lûtfiye yedi bin lira borcu varmış gibi tanzim edilen senedin başındaki yazının Meleti tarafından yazıldığı ve sonra da Noterce tasdik edildiği iddia olunuyordu. Meleti, bunu inkâr etti. Mahmut Lûtfi de senedin tanziminden Norveçte iken haberi olduğunu ve Ömer Lûtfi isminde birisine temlik edildiğini Norveçte iken öğrendiğini söyliyerek bunun şahit olarak çağırılmasını istedi. Bundan sonra mahkûmlardan bazıları tahliyelerini istediler. Mahkeme müzakereden sonra bu talepleri reddetti. Ve azadan Muhlisi senetlerdeki imzaları tesbit ve tetkik ettirmek için naip seçerek muhakemeyi başka bir güne bıraktı.

Çocuğunu boğmak suçiyle yakalanan bir kadın anlatıyor:

Cins Kediler Bile Yavrusunu Boğmaz, Nerede Kaldı ki, Havva Kızı Bu Kötülüğü Yapsın

Adlî tıp işleri müdürlüğü müddeiumumiliğe Elif ve Nazlı adlı iki kadın verdi. Şimdiye kadar Istanbulda görülmemiş bir şekilde giyinen bu kadınlar herkesin nazaridikkatini celbediyordu. Müddeiumumilikte etraflarında kesif bir kalabalık toplıyan bu kadınlardan Elifin kucağında beyaz bir beze sarılmış bir de yavrucak vardı. Elif, ayağına geniş ağlı bir çakşır giymiş. Üstüne de bir delme geçirmişti. Başındaki kısa fesin üstüne de bir yemeni örtmüştü. Bu genç ana Niğdeli Ahmedin kızı idi. Niçin tıbbi adliye getirildiğini köylü şivesile şöyle anlattı:

— A efendi, ben gûya çocuğumu boğarak öldürmüşüm. Cins kediler bile yavrusunu boğmaz, nerde kaldı ki, Havva kızı bu kötülüğü yapsın. Bizim orada çok ebe bulunmaz. Ben kendi kendime doğuruverdim, bayılmışım. Doğan çocuk ta ölmüş. Beni deli diye buraya getirdiler. Hem ben çocuğumu öldürsem, bir daha doğurur muyum. Bak şu soğuklarda yavrumu üşütmemek için kendi mintanımı çıkardım. Ona örtü yaptım.

Tıbbı adlî müessesesi, Elifte hafif bir hastalık bulduğu için kendisini serbest bırakmıştır. Fakat Elifin memleketine dönecek beş parası da yoktur. Müddeiumumîlik bu zavallı kadını Niğdeye kadar göndermek için para temin etmiştir.

Nazlı da samanlik yakmak suçundan adliyeye verilmiş, tıbbı adlî müessesesi, kendisinde hastalık göremiştir. Jandarmalar, Nazlıyı tekrar Çubuklu müddeiumumîliğine götürmüşlerdir.

Gümrük Oktruva Yolsuzluğu Davası

Dün Ağırceza mahkemesinde, bir gümrük oktruva suiistimali, rüşvet alma ve sahtekârlık davasına başlandı. Suçlulardan Alâeddin, Salâhattin, Nafi, Sabri, Iskender, Salih mahkemede bulunuyorlardı. Nusretle Adnanın da avukatları gelmişti. Müddeiumumîliğin iddianamesine göre, 8838 numaralı beyanname ile Ayvalığa gönderilecek olan 20 sandık çay gümrük ve duhuliye resimleri verilmemek için buraya çıkarılmış ve bunun için de Tahrirat Müdürlüğü mümeyyizi Salâhattin rüşvet alarak sahte evrak tanzim etmiş, manifesto memuru Nusret de rüşvet alarak vesaiki tahkik etmeden mütalea yazmak suretile işi karıştırmıştır. Manifesto memuru Celâl, muavini Nafi resmî kayıtlar hilâfına derkenar yazarak imza etmiştir. Manifesto memuru Iskender muhaberede bulunduğu muamelenin evvelâ sahtekârlığını sezmiş olmasına rağmen sonradan sahtekârlığı kapatmak için boş bir kâğıda hıfız yazısı yazdıra rak dosyayı ortadan kaldırmıştır. Gümrükçü Izzet, duhuliye tezkeresinde memurun imzasını taklit etmiştir. Gümrükçü Suat suçlulardan Salâhattinle Izzeti tanıştırmak suretile cürmü kolaylaştırmıştır. Tüccardan Kerimzade Ömer, sahtekârlığı öğrenince duhuliye resmini ikinci defa vermek suretile endişe göstermiştir.

Işte mahkemede okunan iddianame aşağı yukarı bunları ihtiva ediyordu. Suçlulardan Ankarada bulunan Adnanla Nusretin istinabe varakaları okundu. Şahitlerin çağırılması için muhakeme talik edildi.

Mahkûmlar Zonguldağa gönderildiler

Zonguldakta kömür şirketinde çalışacak olan 100 mahkûma baraka hazırlamak için seçilen 28 sanatkâr mahkûm dün Zonguldağa gönderilmişlerdir.

Mahkûmlara Imrali adasındakiler gibi yeknasak elbise ve ayakkabı temin edildiği gibi san'atlarına göre aletleri de alınmıştır. Bunlar Ankara, Bursa, Imrali ve Istanbul hapisanelerindeki mahkûmlar arasından seçilmişlerdir.

ÖLÜM

İstanbul ithalât gümrüğü müdür muavinliğinden mütekait Giritli Bezmi Kıralın refikası Naciye Kıral vefat etmiş Merkezefendideki aile kabristanına defnedilmiştir.

BU AKŞAM
MELEK Sineması
İstanbulun incelik - Güzellik - Aşk ve musiki seven nezih halkının toplanacağı bir yer olacaktır.
MACAR RAPSODİSİ
"Meşhur Macar musiki üstadı FRANZ LİST'in eseri üzerine kurulan nefis mevzulu bir şaheser
Baş rollerde: SİBİL SCHMİTZ PAUL HÖRBİGER
Programa ilâve olarak Paramount dünya havadisleri
Numerolu biletlerin evvelden aldırılması. Telefon: 40868

Bu akşam SAKARYA Sinemasında
Bir sinema hadisesi
BEŞİZLER
Fransızca sözlü DOKTORUN MUCİZESİ filminde
Şayanı hayret, ihtiraslı, müessir, bunlar saadet getiren çocuklardır. Mutlaka görülmesi lâzımgelen bir
İlâveten: MİKENİN KIR HAYATI ve PARAMOUNT JURNAL'de İtalya - İngiliz itilâfının imza mera

Bu Akşam SARAY Sinemasında
Viyana operetlerinin kraliçesi ve
MAGDA SCHNEİDER - PAUL HORBİGER - WOLFF ALBACH RETTY ile bütün Viyana kabareler
iştirakile temsil edilen
BEBEKLER PERİSİ
(Puppenfee)
Zengin ve muhteşem musikili film için yerlerinizi evvelden aldırınız.
İlâveten: FOX JURNAL bütün dünya havadisleri.

Tehlike — Kan — Ateş — Heyecan — Sergüze
Cinayet Masası
Yarın matinelerden itibaren İPEK'd

ŞEHİR TİYATROSU
DRAM KISM
Bugün 20.30 da
SÜRTÜK
Son hafta
KOLTUKLAR: 50, 40 Kuruş

ŞEHİR TİYATROSU
OPERET KISMI
Bugün
20.30 da
LÜKÜS HAYAT
Son hafta

Pangaltı TAN Sinemasında
Halk Opereti
Bu akşam saat 21 de
ENAYİLER

Bugün
YILDIZ Sinemasın
Bugünün Karuzosu
BENJAMİNO GİGLİ
KATE DE NAGY
nin en güzel eserleri
AVE MARİA
hissî ve aşkî büyük film

KONSER

İstanbul konservatuvarından zun Bayan A. Babikyan taraf Kânunusaninin 19 uncu salı akşamı saat 21 de Beyoğlunda sız tiyatrosunda bir konser ve cektir. Cemal Reşit piyano ile kat edecektir.

Kuyucaklı Yusuf

MEMLEKET ROMANI — 62 — SABAHATTİN ALİ

Şimdi bu ehemmiyetsiz hâdiselerin herbiri korkunç bir mâna almıştı... Kendisine karşı bilhassa Şahinde tarafından gösterilen ihtimam ona fevkalâde şüpheli görünüyor, Muazzezin hem ürkek, hem sokulgan; hem neşeli, hem şiddetle meyus halleri birdenbire inanılmıyacak şeyler ifade etmiye başlıyordu.

Yumruklarını şakaklarına bastırdı. Çenesi gırtlağındaki adaleleri gererek oynıyor ve alnı yanıyor, zonkluyordu.

Birdenbire olduğu yerden kalktı, aşağı koştu, sokak üstündeki odada yatağını toplıyan Şahindeyi kolundan tutup çekerek:

"Ne yaptınız benim karımı?.. Muazzeze ne olmuş!.!„ diye bağırdı..

Şahinde Yusufun yüzüne bakınca korktu, kolunu onun elinden kurtararak:

"Bırak beni! Ne olmuş?„ dedi.

Sonra birdenbire cesaretlendi. Neden korkacaktı? Olan olmuştu ve sebep bu aylakçı herif, bu haddini bilmez edepsizdi. Şimdi karşısına geçip utanmadan bağırıyordu. Fakat Şahinde de sosmıyacak, iki misli bağıracak ve ondan aşağı kalmıyacaktı.

Lâkin Yusuf bağırmadı. elleri titriyerek minderin kenarına oturdu, yüzü sapsarıydı. Biraz boğuk, fakat sakin bir sesle:

"Ana, gel şuraya otur. Kapıyı kapa da gel!„ dedi.

Şahinde Yusufun bu halinden daha çok telâşa düştü, fakat itaat etti.

O zaman Yusuf yine o kısık, fakat sakin sesiyle:

"Bana hiçbir şey anlatmıya kalkma!„ dedi. "Dinliyecek halim yok.. Yukardakinin yüzünü görmek bana yetti. Benim karım bu halde değildi. Uzun konuşmıyalım! Yalnız sana birkaç sözüm var. Bak, bu kadar yıldır bir evde otururuz, karşı karşıya geçip iki lâf etmemişizdir. Şimdi icap etti.. Ortada neler olup döndüğünü bilmiyorum. Inşallah sandığım kadar ileri gitmemişsinizdir. Fakat ben seni bilirim, başının doğrusuna gider bir insansın! Babam sağ iken söz bana düşmez diye ağzımı açmazdım, sen de bizim gözümüzü bağlayıp arkamızdan dolap çevirmiye kalkardın. Ana olacaksın, o zaman bile kızını senden korumak bize düşerdi. Şimdi babam yok. Bu evin namusu benden sorulur. Bunu bir tarafa bırak, fakat Muazzezi yoldan çıkarırsan çok kötü olur..„

Bir müddet durdu. Aklına doğru dürüst bir cümle gelmiyor ve perişan kelimeler dudakların dan teker teker dökülüyordu. Uzun uzun önüne baktıktan sonra birdenbire ve sert bir sesle tekrar başladı:

"Ana, neler oldu evde? Çok fena şeyler oldu mu? Bana söylemiyecek kadar ileri gittiniz mi?. Şunu kafana koy! Ne olursa olsun, hiçbir şeyde Muazzezin kabahati yoktur. On beş yaşındaki kızın ne kabahati olur ki?„

Tekrar sözünü değiştirdi ve bağırdı.

"Söyle! Akşam evdeki misafirler kimdi?.„

Şahinde sinirli ve küstah bir ifade ile onu süzerek:

"Pek mi öğrenmek istiyorsun? Söyliyeyim öyleyse.. Kaymakam Izzet Bey vardı. Amirin, velinimetin Izzet Bey... Merhum babanın geride bıraktığı ailesi aç mıdır, tok mudur, diye sormıya gelmiş...„

Yusuf yerinden kalkar gibi oldu, tekrar kendine hâkim olarak:

"Gece yarılarına kadar mı oturup hatır sordu?„

"Iki lokma yemek çıkardık adamcağıza, bize ettiği iyiliğe karşı yaptığımız az bile?.„

"Ne iyiliği?.„

"Evimizde iki lokma yiyecek buluyorsak, senin bıraktığın bir mecidiye ile mi oluyor, bu dersin?.„

Yusuf kıpkırmızı bir yüzle, boğulacakmış gibi boynunu oynatarak sordu:

"Ya neyle oluyor?„

"Izzet Bey bir kaymakam ailesinin sürünmesini kaymakamlık şerefine yakıştıramadığı için bize hükûmetten yardım ettirdi..„

"Benim neden haberim yok?„

"Muazzez söylemedi mi? Her halde unutmuştur..„

"Yalan söylüyorsun!..„

"Sen bilirsin...„

"Bana kaymakam da birşey söylemedi!..„

"Sana ne diye söylesin?.. Senin aileni ben besliyorum mu desin... Adam hatır, gönül tanır elbette!„

"Ben şimdi gider, başkasının işine ne diye karıştığını ondan sorarım!„

"Sen mi? Ne yüzle? Ayda aldığın iki buçuk lirayla bu ev geçinir mi sanıyorsun? Seni bu cahilliğinle memurlukta tutan adama ne yüzle çatacaksın?. İnsan olsan gidip elini öpersin!... „

Şahinde her söylediği söze, ağzından çıkar çıkmaz inanıyor, ve bu ona cesaret veriyordu:

Yusuf susmuştu, bu işlerde bir sakatlık olduğunu hissediyor, fakat kaynanasına verecek bir cevap bulamıyordu. Zaten münakaşaya alışık değildi. En kuvvetli sandığı bir sözüne verilen lâalettayin bir cevap onu susturmıya kâfi idi. Yalnız bir müddet sonra kafasının içinde yeniden azaplı şüphelelr uyanır ve onu kıvrandırmıya başlardı.

Bu sefer de Şahindenin sözleri onda ayni neviden hisler doğurmuştu. Bir bakıma Şahindenin söyledikleri doğru olabilir, Izzet Bey sırf iyilik etmek düşüncesiyle bu eve devam etmiş bulunabilirdi. Fakat bunun böyle olmadığına Yusuf emindi. Ne, den? Bunu kendisi de bilmiyordu.

Yerinden fırladı, taşlığa çıkıp çizmelerini giydi ve hiçbir şey söylemeden sokağa fırladı.

Dışarıda rutubetli bir soğuk vardı. Evin içinde de çocuğunu çıkarmamış olan Yusuf kemiklerine kadar üşüdü. Hızlı hızlı yürümiye başladı. Biraz dolaşmak, kendi kendine düşünmek istiyordu.

Nedense evde kalmak ona birdenbire, mâna gelmiş, Şahindenin yanında oturmak, inanamadı fakat itiraz da edemediği sözler dinlemek onu ğacak kadar sıkmıştı.. Şimdi çamurlu yollarda rafa kirli sular sıçratarak yürürken nereye gitti ni, niçin gittiğini düşündü. Buna da cevap ver medi. Şehrin kenarına gelince durdu ve etrafı baktı. Keskin ve nemli bir rüzgâr esiyor, insan yüzüne arasıra ince damlalar savruluyordu. Kuağaç dalları ıslık çalıyor ve dört tarafa eğriliyor

Yusuf Muazzezin yüzünü hatırladı. Yumruklsıkılarak :

"Yalan... Bütün söyledikleri yalan!.. Ben gösteririm!„ diye homurdandı

Gerisin geriye koşmıya başladı. Eve ne kadar buk geldiğine hayret etti. Kapıyı Şahinde açtı damadına: "Yine mi sen?„ demek istiyen bir naattıktan sonra döndü, Yusuf onu kolundan çeker oraya, pabuçların durduğu yere çöktürdü.

Ne söyliyeceğini bilmiyordu. Yolda da birşdüşünmemişti.. Bir müddet öyle durduktan sonkesik, kesik:

"Anacağım!„ dedi. Sesi titriyordu. "Anacağı söyliyecek şeylerim çok, bir araya toplayamıyrum. Beni belki düşünmezsin, kızını düşün. Isterellerini öpüp yalvarayım. Bize kötülük etme.. Bbiribirimizin yüzüne bakamıyacak hale getirm Ben her şeye dayanırım amma, böyle bir şey yapaların ettiklerini yanlarına komam, ana, bak saaçıkç.. söylüyorum, şu iş şöyledir, bu da böyledemiyorum, amma dikkat et, bir kepazelik olurhepinizi yakarım. Demin de söyledim, Muazzekabahat bulmam, ben onu bilirim. Eğer o da suuyarsa yine sizden bilirim. Parmak kadar çocubenim yokluğumda kötü yollara saptıranların künü kazırım. Sen benim dediğimi yapacağıbilirsin. Söylemedi deme.. Kendi kendine ne haldersen et, kızına elini uzatma. Onun gönlünü bden ayırmıya uğraşırsan... „

Söyliyecek kelime bulamıyarak dişlerini gıcdattı. Şahinde soğuktan

(Arkası var)

TAN

Gündelik gazete

BAŞMUHARRIRI

Ahmet Emin YALMAN

TAN'ın hedefi: Haberde, fikirde, her şeyde temiz, dürüst, samimî olmak, kariin gazetesi olmıya çalışmaktır.

Günün Meseleleri

Yollar bozuk fakat paramız yok

İstanbulun yolları bozuk.

Eminönünden Hale kadar gitmek, yolsuz bir köyde dolaşmaktan daha güç.

Cihangir gibi şehrin en mamur yerinde bile yollardan geçmek mümkün değil.

Belediye reisi itiraf ediyor, "Şehrin yolları bozuktur, fakat ne yapalım, paramız yok.,, diyor.

Cevap susturucu. Parası olmıyan bir belediye ne yapabilir?

Peki amma biz yol parası veriyoruz ve verdiğimiz bu paraya mukabil temiz yol istiyoruz. Belediye parası olmadığından bahsederek yolları yaptıramıyorsa, parası olmadığı için vazifesini yapamıyorsa, o halde belediyenin kapısına bir kilit vurmalı, üstüne de kiralıktır lâvhasını asmalı, O vakit biz de biliriz ki başımızın çaresine kendimiz bakmak mecburiyetindeyiz. Kendi şehir ihtiyaçlarımızı kendimiz temine mecburuz.

●

Belediyenin niçin parası yok

Belediyenin niçin parası yok.

Çünkü belediye varidatının mühim bir kısmını memurlarına, ve büro işlerine sarfeder.

Çünkü belediye varidatını arttıracak kaynaklar bulmıya çalışmıyor.

Çünkü belediye olur ile iktifa etmek zihniyetini güden bir müessesedir. Yeni hamleler yapmak, bu yeni hamleleri yapabilmek için de muhtaç olduğu parayı bulmak kudretinden mahrumdur.

Öyle ise Allah halimize acısın, ne diyelim.

●

Hatay işinde son Fransız matbuatı

Dünyanın her tarafında komünist ve sosyalistler antiemperyalist olmakla marufturlar. Onlar küçük milletlerin kendi mukadderatlarını kendilerinin tayin etmesi lâzımgeldiği fikrindedirler. Fakat Fransada komünist ve sosyalist geçinen gazeteler Hatay meselesinde birden bire antiemperyalist oluverdiler.

"Antakya ve İskenderunu Türkiyeye veremeyiz, çünkü bu misal evvelâ Suriyeyi, sonra da diğer Arap müstemlekelerini aleyhimize ayaklandırır, Fransanın başına belâ açar.,, diyorlar.

Doğrusu tam komünist ve sosyaliste yakışan bir fikir. Demek ki emperyalist Fransanın müstemlekeleri kıyam edecek diye, tamamen Türklerle meskûn bir kıt'anın mukadderatını Fransanın veya yabancı bir ülkenin eline bırakıvermeli.

Haniya milletler kendi mukadderatlarını kendileri tayin etmek lâzımdı? Haniya siz emparyalizme düşmandınız?

●

Lâstik fabrikalarındaki işçiler

İstanbuldaki lâstik fabrikaları, küçük rakipleri ortadan kaldırmak, yahut hükûmetten daha fazla himaye ve yardım temin etmek için fabrikalarını erkenden kapıyorlar.

Mal sahibidirler, istediklerini yaparlar. Yaparlar amma, bu fabrikalarda çalışan işçilerin hali ne olacak? İşçiler greve çekilselerdi, derhal hükûmet işe el koyar, fabrikanın işlemesini temin için ameleyi çalıştırmıya sevk için tertibat alırdı.

Fakat bunu fabrikatör yapar da, yüzlerce amelesini işsiz ve aç sokağa bırakırsa, buna karşı hükûmetçe tedbir alınmaz mı?

Dinarda Yeni Halkevi

Dinar — Halkevi yeni binasına taşınmıştır. Bu bina, iki büyük salon ile bir sinema salonunu, muhtelif kolların mesai daireleri ile bir misafirhaneyi muhtevidir ve Dinarın en güzel yapısıdır. Yeni Halkevinde radyo da vardır.

Eski Bir Nazırın Siyasî Hatıraları

Mes'uliyetin Bütün Yükü Hakkı Paşaya Yükleniyor

Said Paşanın nutkundan sonra kabineye ademi itimat reyi veren muhaliflerden herbiri Mecliste birer zümreyi temsil etmek iddiasında bulunuyorlardı. Fakat benim kanaatime göre bunlardan büyük bir kısmının ve namlarına söz söyledikleri zümrenin hedef ve maksatları, hususî menfaat ve ihtiraslara dayanıyordu. Memleketin içinde bulunduğu elîm hal ve vaziyete karşı ciddî ve samimî bir his ve alâka yok idi.

Umumiyet itibarile denilebilir ki bir takımmın, İttihat ve Terakki Fırkasına karşı sönmez bir kin ve garaz vardı; nasıl olursa olsun bu ebedî düşmana karşı galebe kazanmak hususunda, ne hak mefhumu ve ne de vatan kaydı ile kendilerini bağlı telâkki etmiyorlardı.

Diğer bir takımmın ise mevki ve ikbal hırsı ile gözleri kararmış tı. Gayelerine bir an evvel vâsıl olmak için her tariz ve iftirayı mübah görüyorlardı.

Muhalefette ve ademi itimatta birleşen şahıs ve zümreler, hakikatte biribinden başka fikir ve emeller peşinde koşan bir halitadan başka bir şey değildi.

Arap ve Arnavut, birçok müslüman meb'uslardan başka on beşten fazla Rum meb'us ta bu kümeye girmişti.

Ahali Fırkası namile başlarmda Hoca Sabri ve Şeyh Zeynelâbidin gibi müfrit taassubu temsil edenler bulunan küçük bir zümre de bu güruhun içinde idi.

Arap ve Arnavut meb'usların, haricî tahrikât ile düştükleri infirat ateşi içinde, Osmanlı camiasına vatan his ve menfaatine karşı bağlılıkları gevşemişti.

İtimat reyi verenler arasında İttihat ve Terakki Fırkasından başka Ermeni meb'usların isimlerine tesadüf ediliyordu ki bunlardan büyük kısmının ileride, mümasil hâdiselerde alacakları vaziyet çok şüpheli idi.

Onun için hükûmetin zahirî muvaffakıyeti memnuniyet uyandırmakla beraber muhaliflerin müzakere sırasında ve memleketin çok muhataralı bir gününde gösterdikleri menfî temayüller ekseriyet fırkasında büyük endişeler uyandırmaktan hali kalmamış idi.

Kabinenin yeni hayatında ve meclisin bundan sonra geçirdiği müzakere safhalarında zuhur eden çok çetin meseleler ve ağır münakaşalar İttihat ve terakki Fırkasının bu düşüncede haksız olmadığını göstermiştir .

Bundan sonra Meclisi Meb'usanda ilk iş, Hakkı Paşa kabinesinin divanı âliye sevki için Tarablus Garp meb'usları tarafından verilen uzun takririn havale edileceği encümen veya şubenin seçilmesi olmuştu.

Bir çok faydasız müzakerelerden sonra bu takrir ikinci şubeye havale edildi. Daha sonra hâdiselerin gürültüsü arasında bir neticeye varmadan orada uyuştu, kaldı.

Böyle bir takririn yazılıp verilmesi, hiç şüphe yok, Tarablus Meb'uslarının en esaslı vazifeleri idi, fakat takririn yazılış tarzına, Hakkı Paşa ile Harbiye ve Dahiliye Nazırlarının vazifelerini nasıl ihmal etmiş oldukları hakkında kullanılan çok şiddetli tarizlere bakılınca bunun Tarablus Garp meb'uslarının kaleminden çıkmadığını tahmin etmek güç değildi.

Görülüyordu ki muhalifler İttihat ve Terakki Fırkasına ve hükûmetlerine hücum için ellerine geçen bu fırsattan da istifade etmesini bilmişlerdi.

eski idare zamanında ihmal yüzünden uğradığı perişanlık meydanda iken şimdi böyle yeni bir donanmanın bir kaç sene içinde hazırlanmasına imkân yoktur.

Bu üç fıkra, Tarablus Garbın düşmana karşı müdafaasının Hakkı Paşa kabinesinin iktidarı dahilinde olmadığını itiraf etmiş oluyordu. Esaslı üç nokta böylece kabul ve teslim edildikten

Meşrutiyet Meclisi Meb'usanının ilk toplandığı bina: Sultanahmetteki yanan Adliye sarayı

Ancak takririn hatırımdan çıkmıyan ilk fıkraları, okunurken bu azîm siyasî hâdisenin bütün mes'uliyet yükünü zavallı Hakkı Paşanın bir buçuk seneden biraz fazla süren sadareti zamanına atfetmek teki insafsızlığı düşünmüştüm.

Fıkralar hulâsa olarak şunlardı:

1 — Osmanlı devletinin mevcut kuvvetleri, çok geniş olan Osmanlı mülkünü müdafaaya ve muhafazaya kâfi değildir. Bahusus merkezden o kadar uzak ve ayrı bulunan, Tarablus Garple muvasaleyi temin için de pek mühim bahrî kuvvetlere lüzum vardır. Böyle haller karşısında müdafaa ve muhafazasına kat'iyyen imkân bulunamaz.

2 — Bu kıt'anın düşman tecavüzünden kurtarılması için düşmanlarınki kadar kudretli ve mehabetli bir donanmaya ihtiyaç vardır.

3 — Osmanlı deniz kuvvetinin sonra takrirde diğer meselelerden dolayı ileri sürülen mes'uliyet, olsa olsa ancak günlük işlerdeki kusurdan doğabilirdi.

Fakat o büyük felâket karşısında bütün gözler bir mes'ul arıyordu. Hakkı Paşa hâdisenin yükü altında ezilmiş kalmıştı. Nefsini ve mevkiini müdafaa etmek istemiyordu. Her isnat ve bühtan karşısında teslimiyet gösterdi. Zaten ortada pek göründüğü de yoktu.

Kendisini bizzat ve bilvasıta müdafaadan âciz olduğu için herkes Hakkı Paşa üzerine yüklenmeyi kolay buluyordu.

Fikirlerde müthiş heyecan vardı. Hakikati kavrıyanlar da söz söylemekten çekiniyorlardı.

Böylece Hakkı Pasa aleyhinde yükselen umumî hiddet ve infial kendisinin sokakta serbest gezebilmesine mâni olacak, taşkınlıklara yol açacak dereceyi bulmuştu.

Bugün de bu

Nuri Conker

Recai Zade Ekrem merhum, kalb hastalığından ölen akrabasından birinin mezar taşı için yazdığı kitabede şöyle demişti:

"Ne hazindir ki kalbi hassası,,

"Baisi mevti âcil oldu ona!,,

Nuri Conkerin beklenmiyen, akla getirilmek dahi istenmiyen ölümü karşısında, dudaklarımdan babamın bu beyti gayriihtiyari döküldü.

Nuriyi yakından tanıyanlardan, meclisinde bulunup ta hâz duyanlardan biri idim. Daima edindiğim intiba onun, dostlarına karşı, aşinalarına karşı, insanlara karşı, temiz kalbinde geniş bir sevgi sahası, eşsiz bir iyilik kabiliyeti, tatyip ve taltif itiyadı olduğu idi.

Bu kalb ,sanki sevmek, acımak, okşamak için yaratılmıştı. İncinirdi belki.. Fakat incitmezdi. Nurinin yanına sokulan her dertli, oradan ümitle, teselli ile ayrılırdı.

Bu iyi adam ayni zamanda yüksek bir vatanperverdi. Yurdun birçok topraklarında: Çanakkalede, Muşta, Bitliste onun temiz kanından izler bulursunuz. Tarablus Garbin hazin serencamına mâni olmak için oralara koşan bir avuç kahramanın arasında Nuri de vardı.

Çocukluğundan beri tanıdığı Atatürke aşk ile ve inançla bağlanmıştı. Her yüksekliğin, her faziletin sembolünü, bu yükseklik ve fazilet âşıkı büyük asker, onda görüyordu.

Atatürkün meclisinde, yüce kurtarıcının yüzüne baktığı zamanlar, gözlüğünün arkasında, berrak nazarları, kaynağını gönlünün derinliklerinden alan bir lem'a ile parlardı.

Nuri Conker, —buna iyice imanım vardır ki— bir çok yerlerde mertçe istihkar eylediği hayatını Atatürkün kumandasile, büyük bir maksat uğruna ifna etmek emelinde idi.

Bu emeline erişemedi.. Ölüm geldi, onu evinde ve yatağında buldu. Conkbayırı kahramanı en rakik en hassas noktasından vuruldu.

Böyle ölümler karşısında, insan tabiatin kanunlarını isyanla telin ediyor.

E. Ekrem - TALU

Okuyucu Mektubu

Gümrükteki Muameleler

"Gümrük komisyoncusu Hidayet" imzasile mektup gönderen okuyucumuza:

Mektubunuz üzerine gümrük ve antrepolarda tetkikat yaptırdık. Antrepoların uzaklığı hakkındaki mütaleanız doğrudur. Fakat, muamelelerin kolcular vasıtasile yapılmasında kolaylık görüldüğü tüccarların ifadesinden de anlaşılıyor. Para yatırmak ve yanlışlıkları tashih etmek için Gümrük Idaresinin azamî kolaylıklar temin ettiği de teyit edilmiştir.

Bozuk ve Bakımsız Bir Sokak

Bir okuyucumuz, gönderdiği mektupta diyor ki:

Belediyeden bir ricada bulunacağım. Nişantaşında Güzelbahçekuyulu Bostan sokağında oturuyorum. Yolların tamiri için senevî yarım milyon lira tahsisat konulduğunu duyuyoruz. Bizim sokak çöp arabası bile geçemiyecek vaziyettedir ve lâmbasızdır.

Nişantaşı gibi bir mıntakaya bir yayakaldırımı ile bir lâmbayı çok görmiyerek yaptırılırsa tenvirat resmile bir senede bütün masrafını çıkarmak kabildir. Beşiktaş kaymakamına müracaat ettik. Müfettiş gönderdiler, bir seneyi geçti. Hâlâ ayni vaziyet devam ediyor.

Şu Garip Dünya

İNANMIYACAKSINIZ

Galetirüyet bu na bakınca ne görüyorsunuz?.

Nikaragua devletinin bir posta pulu bir volkan resmini taşır.

James Douğlas Lord Morton nâmile İskoçya saltanat naipliği yapan bu adam giyotini İskoçyaya ilk sokan, fakat İskoçyada giyotin ile ilk idam olunan adamdır.

James A. Graham 35 senedenberi müsabakalara iştirak eden bir atlettir. Babası da 50 sene müsabakalara iştirak etmiştir.

FAKAT DOGRUDUR

Biliyor musunuz?

Meşhur İspanyol şairlerinden Unamuno Alman askerlerini İspanya topraklarında görünce:

— Memleketimi Alman askerinin çiğnediğini görmek beni öldürmiye kâfidir,, diyor.

Ve iki dakika sonra rengi sararıyor ve düşüp ölüyor.

● ●

İngilterede Sılkok adında biri 24 saat içinde babasını, baldızını ve kaynanasını kaybetmiştir. Ölülerin cenazeleri birer gün fasıla ile gömülmüştür.

● ●

Rokfellerin şimdiye kadar hayır işlerine ve ilim müesseselerine verdiği paranın miktarı 665 milyon dolar yani bir milyar Türk lirasıdır.

● ●

Almanyanın son üç sene içinde hava kuvvetleri için sarfettiği para şudur:

1934	211,000,000	Mark
1935	500,000,000	„
1936	980,000,000	„
Yekûn	1,691,000,000	„

937 yılı içinde de daha 2,000; 2,500 tayyare yapılacağı bildirilmektedir.

● ●

Londranın en zengin tacirlerinden bulunan Sir Naymend geçen gün otomobilinde evine giderken birdenbire bayılmıştır. Doktorların derhal yaptıkları muaayene ve tahkik neticesinde, bu zengin taciri uzun zamandanberi teneffüs ettiği benzin kokusu yüzünden böyle bir baygınlığa uğradığı anlaşılmıştır. Demek ki beşeriyetin başına şimdi de bir (benzin hastalığı) çıkmış oluyor.

Hiç Duydunuz mu?

Amerikada King Morris isminde bir adamın salyası sekiz senedenberi simsiyahmış.

● ●

Hindistanda bir nevi keçi vardır. Bu cins keçiler sekiz boynuzludur. Hintliler bunları mukaddes olarak tanırlar ve taparlar.

● ●

Pazar günleri sabahleyin erken bir kilo taze üzüm yiyecek olursanız uzun ömürlü olursunuz.

● ●

Bir Fransız doktorunun tetkiklerine göre yoğurt, zekâyı işleten bir gıdadır.

● ●

İngiliz ruhiyatçılarından Villiyam Pinçberg insanlardan korku denilen şeyi kaldırmak için senelerdenberi uğraşmaktadır. Bazı kimseler üzerinde yaptığı tecrübelerde nisbî bir muvaffakıyet elde etmiş.

● ●

Amerikada verem tedavisi için yeni bir usul keşfetmek için çok hararetli bir faaliyet başlamıştır. Bildiğimiz buzun, bu husuta büyük bir rol oynamak istidadında olduğu söyleniyor.

● ●

Avustralya yerlileri hâlâ vahşet halinde yaşamaktadır. Müstemlekeci İngilizler bu vahşilerin neslini çürütmek, inkıraza uğratmak istiyorlardı. Fakat bütün işkencelere rağmen Avustralya vahşilerinin nesli inkıraz bulmuyor. Çünkü son dört seneden beri Avustralyada vahşiler arasında nazarı dikkati celbedecek bir nüfus tezayüdü vardır.

SPOR

Hey gidi günler!

Dev adamın yerinde yeller esiyor

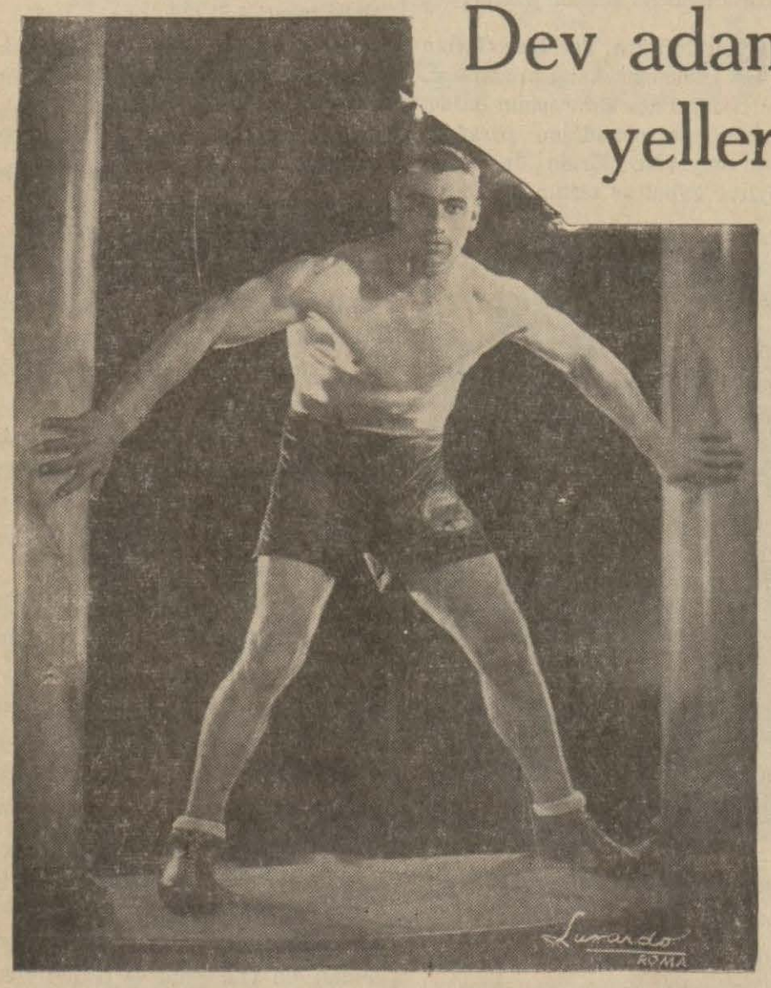

Dev adam Karnera'nın parlak zamanında çekilmiş bir resmi

Karnera cambazlık yapıyor

Boks sporunun en çok para kazandıran bir şube olduğu muhakkaktır. Bilhassa ağır sikletler arasında beynelmilel bir şöhret temin eden herhangi bir boksörün milyoner olması şart gibidir.

Fakat parası en hayır etmiyen işin de boks olduğunu maatteessüf birçok şampiyonların boksu bıraktıktan sonra düştükleri sıkıntıdan anlıyoruz.

Boksu bıraktıktan sonra zarurete düşmemiş şampiyonlardan on tanesinin ismini bir araya getirmek kabil değildir. Hemen hepsi on on beş sene de bir çok çetin mücadelelerle kazandıkları milyonları bir iki senede tüketmişlerdir.

Bokstan kazandıkları milyonları tüketen Türkiyede de meşhur olanlardan, Dempsey, Karpantiye, Kriki, Consondan sonra, dev adam lâkabile anılan İtalyan Karneranın fena vaziyette olduğunu okuyoruz. Bir zamanlar ağır siklet dünya şampiyonluğuna kadar yükselen ve Amerikada otuzdan fazla büyük ücretli müsabaka yapan bu insan azmanı şimdi İtalyanın küçücük bir şehrindeki sirkte seyircileri güldürecek hikâyeler anlatıyor ve dayak yemek üzere tutulmuş hususî boksörlerle sahte boks numaraları yaparak maişetini kazanmıya çabalıyor.

Dev adamın iki senede kazandığı servetin miktarı iki milyondan fazla idi. Fakat bugün meteliksiz kalmıştır.

Yunanistanda Futbolcular Çalışıyor

Bu ayın altısında Selânikte Yunan millî takımı ile Avusturya Favuriz takımı arasında çok heyecanlı bir maç yapılmıştır.

Yunan millî takımı oyuncuları Ribas, Papadopulos, Çaganyas, Befas, Deliyanis, Siotis, Eftimiadis, Sidiropulos, Hacinikolasi, Vazos, Simyonidis, Vikelidis'ten mürekkepti.

Oyun iki tarafın da şiddetli taarruzları ile başlamış fakat biraz sonra Avusturya takımının tehlikeli akınları vâki olmuştur. 11 inci dakikaya kadar Avusturyalıların tazyiki altında devam eden oyun 17 inci dakikadan sonra Yunanlıların tefevvukunu göstermeğe başlamıştır.

Fakat bu tafevvük çok sürmemiş Avusturyalılar 33 üncü dakika bir gol yapmışlar ve birinci devre bu suretle nihayet bulmuştur.

İkinci devrenin yirminci dakikasında Yunanlılar bir gol , sonra bir daha gol yapmışlar 40 mcı dakikada da yine Yunanlılar bir gol mukabilinde Avusturyalılar da bir gol yapmışlar ve devrenin sonuna doğru Yunanlılar bir gol daha atarak oyun 3-2 Yunanlıların kazanmasile neticelenmiştir.

Kadın Sporcularımız İdarecilikte Takdir Ediliyor

Bilecik, (Hususî) — Geçende Söğüdün İnhisar nahiyesi muallimlerinden Bayan Müeyyedin orada bir spor klübü kurarak gençliği spora teşvik ettiği bildirilmişti.

Bu sefer Söğütte yapılan Söğütspor Klübü kongresinde de diğer bir bayan spor idareciliği için rey almıştır. Bayan Hafize klüp veznedarlığına seçilmiştir.

Akınsporun Kongresi

Akınspor Klübünden:

Klübümüzün senelik fevkalâde kongresi 16 İkincikânun 1937 Cumartesi günü saat 19 da klüp merkezinde toplanacaktır.

Bütün Akınsporluların yazılı gün ve saatte klübe gelmeleri..

Dağcılık Klübünde

Dağcılık klübü bundan sonra terbiyevî jimnastik faaliyetlerile de uğraşacaktır. Klübün senelik kongresi bu ay sonunda toplanacaktır.

Sporcuların izin meselesi Halledildi

Millî temaslar dolayısile yapılan kamplar ve klüplerin yalnız başına giriştikleri angajmanlarda takımlarımızın seyahate gidebilmeleri her daim birçok müşkülâtla karşılaşıyor ve bilhassa oyunculara çalıştıkları müesseselerden izin alabilmek büyük uğraşmalardan sonra kabil olabiliyordu. Bazan de sporcuların müesseselerindeki vaziyetlerini bozmamak için seyahate iştirak ettirilmiyordu.

Önümüzdeki mevsim başlıyacak olan ve futbolün kalkınmasına büyük yardım edeceği şüphesiz olan millî küme maçları bu meseleyi tazelemiştir.

Millî kümenin bütün hususatile biz zat yakından alâkadar olan Türkspor Kurumu Başkanı Halit Bayrak bu hususdaki noktainazarını ait olduğu makama bir rapor halinde bildirmiştir.

Heyeti Vekileden geçecek olan bu kararla bademe resmî ve hususî müesseselerde çalışan sporculara senenin tesbit edilecek günlerinde izin verilecektir.

ŞAKA!

Bir gün Nasrettin Hocanın oğluna bir patlıcan göstermişler. Bakmış ve tereddütsüz:

— Gözü açılmamış sığırcık yavrusu! demiş.

Hoca da hazıruna:

— Vallahi ben söylemedim. Kendi kendine buldu. Diye mahdumun zekâsı hakkında teminat vermiş.

Bugünlerde çocukların misafirlik oynadıkları gibi spor muharrirliği oyunu oynıyan çocukların birtakım buluşları var ki; insan, arkasından birinin çıkıp:

— Ben söylemedim! Vallahi kendi kendine buldu. demesini bekliyor.

Ki _ Me. Ne.

Tekirdağlı Parise gidiyor

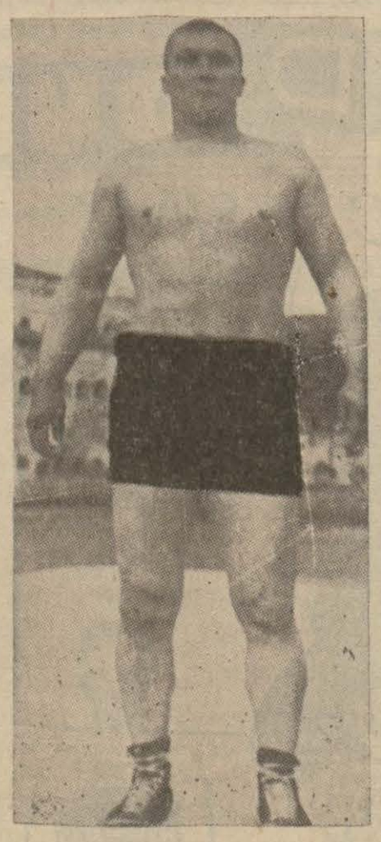

Tekirdağlı Hüseyin

Eminönü Halkevi tarafından tertip edilen Türkiye başpehlivanlığı müsabakalarında serbest ve yağlı güreş birinciliklerini kazanan Tekirdağlı Hüseyin Parise gitmek üzeredir. Orada meşhur şampiyonlarla güreşler yapacaktır. Bu hususta sırası gelince tafsilât vereceğiz.

Bilecik Sporunun Başıdareciliği

Bilecik, (hususî) — Yapılan intihapta, vilâyetimizin spor bölgesi başkanlığına şimdiki başkan vilâyet mektupçusu Nihat Torumtaym tekrar seçilmiştir. Bay Nihat bir sene içinde on spor klübü kurmıya muvaffak olmuş muktedir bir idarecidir.

Yeni sene için de kendisine muvaffakıyetler dileriz.

YAZAN: JOHN TALLAND ÇEVİREN: KABA AĞAÇLI CEVAT

"Aman da ne haspa, ne cici şey! Aman da minnoş şey!"

Kendisine söylenen bu sözleri işidince, ufacık, tefecik maymun, zincirine asıla asıla, ve seke seke sahibinin lâtarnasının tepesine zıpladı. Tıpkı insanmış gibi, orada bir iki sırıttı. Gözlerini kırpıştırdı, hem elleriyle, hem ayaklariyle, gövdesinin ötesini berisini acele acele kaşıdı.

Yakası kürk mantolu sülün boylu, iki kadın ipek el çantalarından, bir iki parça gümüş para çıkardılar, Bimbinin sahibi Adolfonun konserve kutusu bozuntusu parsa tenekesine atıp gittiler. Uzaklaşırlarken, onları, Adolfonun teşekkürleri ve hayır duaları artları sıra kovaladı.

"Bimbi" sağa sola bakındı. Yollar kararıyor ve artık el ayak çekiliyordu. Loşlaşan sokakları bakışlariyle araştırdı. Artık gelenler, geçenler seyrekleşmişti. Bunca yıldanberi sahibinin âdetlerine uymak dolayısiyle (Bimbi) birkaç dakika sonra artık eve dönüleceğini pekâlâ biliyordu. (Bimbi) evden hiç mi hiç hoşlanmıyordu. Sokaktaki gürültüler, gelip geçenler, kendisine hayran kalıp duranlar, onunla konuşanlar hep vakit geçirici eğlenceleri idi.

Yolcular (Bimbi) yi görür görmez mutlak durakalırlar. Dostlukla ve neş'eyle pırıl pırıl fıkırdıyan sıcak bakışlariyle Bimbiye şaşa kalırlar. Okşayıcı sözlerle gönlünü alır, ve ona tatlı tatlı ısınır ve kendilerini ona ısındırırlardı.

İşte bu gelip geçici hoşbeşlerin, kıskıs, laklak ve çançan edişlerin tadına doyum mu olurdu?. Onu sözden sazdan çakmaz bir maymun sanırlardı. Oysaki o sandıklarımdan çok daha fazla seziyordu. Hele ona "aman ne tatlı! Ne haspa! Ne hoş şey!!„ denildiği zaman öyle anlıyor, ve yüreği öyle hoşlaşıyordu ki.. .

"Aman ne tatlı, ne hoş şey!„ diyenlerin çoğu kadınlardı. Bazan Adolfoya da döner, ona birkaç söz söylerlerdi. Fakat o sözler bile yine (Bimbi) hakkında olurdu... Çünkü o abuk sabuk suratlı meymenetsiz İtalyanın yüzünde gözünde hoşlaşacak ne vardı ki? Mutlak kir ve pas içindeydi, leş gibi sarmısak ve şarap kokardı. Adolfonun soluğunun, otomobil ekzosundan üflenen benzin efirti v pofurtusu sağnağını yüzlerine karşı bir yediler miydi, durup ta "Aman ne tatlı! Ne hoş cici şey!„ deyemezlerdi ya!

Aradan çok zaman geçmişti. Fakat unutmamıştı. Bir sefer çektiklerinin bezginliği ve usancı can evine tak demişti de apansızın illâllah diye cıyak cıyak bağırmış! Coşmuş! Üfkeden kızıp kızaran gözleri kan çanaklarına dönmüş! Adolfonun suratına saldırmış. Bıyıklarına, burnuna, kulaklarına yapışmış, çekmiş, sıkıştirmiş, ısırmış, inlemiş, dişlerini çatırdatmış, ve hırlıyarak ağzına geleni sövüp saymıştı.

Fakat zebani yapılı Adolfo nerede biberuhi boyluposlu (Bimbi) neredeydi?.

Herif Alimallah vururum dedi miydi, Allah yarattı demez vurur muydu, vururdu! İşte o sefer Adolfo (Bimbi)yi ayakaltına almış maymuncağızın evire çevire canına kıymıştı.

İşte bu hatırı sayılır hırgürden sonra "Bimbi" nin hırçınlaşması tutunca, hatırına o arıdoru köteği getirir. Korkudan tüyleri diken diken olur. Yalvarışlı bir tavırla Adolfonun omuzunu sıvazlar. Yarım yamalak bildiği dille ezgin bezgin ona etme eyleme, diye öter dururdu.

Bu zebellâ gibi herifle boy ölçüşmiye gelmezdi. (Bimbi) yılmıştı artık.. Ona düşen, kimsesizliği ve güçsüzlüğünde boynunu büküp, yesini gönlüne yedirmiye uğraşmaktı.

Ah, onu lâtarnaya bağlıyan şu musibet zincirin bir cılız halkası bulunaydı, onu dişiyle bir ısırıp koparmı idi, ötesi tabana kuvvet!!. Ona gelip te Adolfoyla düşüp kalkmak cennete ermektir deselerdi bile, yine Adolfosuz cehennemin ortasında kızarıp kavrulmağı tercih ederdi.

Fakat işte şimdiye kadar eline bir fırsat geçmemişti ki turnayı gözünden vursun!.. Koyunun bulunmadığı yerde keçiye Abdurrahman Çelebi derlerdi. O gökler gibi kocaman hürriyete ulaşamadıktan sonra, (Adolfo) lâtarnayı zırlatmıya çabalarken ,eline geçen ufaktefek serbestlik parçalarının kıymığını bile yabana götürmiyerek, o parçaları posalarınadek soyup emmek gerekiyordu.

İşte ne var ki bu hürriyet kırıntıları bile çok görülüyordu. Herif yağlı müşterilerin yaklaşmakta olduğunu görünce, gidip (Bimbi) yi çimdikler. Yüreğinde acı cız edince, (Bimbi)artık kendini tutamaz. Çileden çıkar.

Hırçın hırçın, çatırdıya, patırdıya gücü tükenip te bayılasiya kadar lâtarnanın altından üstüne hoplar, üstünden altına zıplar, iner çıkar dururdu. İşte o zaman Adolfo müşteriye: "İşte zavallı maymuncağız... Açlıktan bağırıyor. Dündenberi hayvancağız ağzına lokma koymadı. Para veren olmadı ki..,, Ve sonra "ömrünüz çok olsun.. Teşekkür ederim Senyorita der paraları cebellehu kaydırırdı.. Doğrusu bal alacak çiçeği biliyordu.

Oynanan oyunun Bimbi farkında idi. Amma kime dert yansın?. Elinden geleydi, hıncını almak için herifi boğup atıverecekti. Fakat Adolfoya hücumun kaça patladığını vaktiyle sınamıştı ya!. .

Gün batıya gelmiş, karanlık ta Bimbinin minimini yüreğine çökmüştü. Adolfo lâtarnayı tekerlekleri üzerine sürüp yürütüyordu. (Bimbi) anladı. Yine ev yolunu tutmuşlardı. Lâtarnanın tepesinde tüneyen Bimbi sanki cenaze alayına katılmış gidiyordu.

Güneşli gün ağıp ölmüştü. Karanlık ve yaslı gecenin buz gibisi başgöstermişti. Fakat ne oldu? Yaslı ve paslı odaya gidecek-lerine, Adolfo lâtarnanın dümenini bir bara doğru kırdı.

Makineli bir lâtarna, barda, tatsız tuzsuz bir tempoyu havan dövermiş gibi gümletip duruyordu. Adolfo içkileri çakıp çakıştırmıya dadandı. Üstlerine bir ahbap geldi. Yine içkiler çekildi. Bir kadehin artığını da Bimbiye sundular.

Hayvanın gırtlağından aşağıya bağrını bir ateş haşladı. Bu şakaya karşı maymun küplere bindi. Protesto edeyim derken dolu bir kadeh devirdi. Adolfonun patağiyle pataklandı. Maymuna acıyan bar sahibi ona bir bisküvi ve bir parça da peynir kabuğu ikram etti. Tâ neden sonra Adolfo sendeliyerek yerinden kalktı. Kafayı adamakıllı tutmuş, abuk sabuk saçmalıyordu. Eve varınca Bimbinin zincirini, karyolanın demirine üstün körü dolayıverdi. Yük altında çatırdıyan karyolaya yıkılmasiyle orada sızıp kalması bir oldu.

Buz gibi saatler, biribiri ardı sıra yavaş yavaş geçiyorlardı. Sokaktaki gürültüler dindi. Adolfonun sayıklayıp diş gıcırdatmasından başka ortada çıt yoktu. Pencere aralığından giren ay ışığı, hüzmesi gezdirilen bir elektrik cep feneri gibi zifiri karanlığı delerek yavaş yavaş odayı dolaştı.

Odanın içindeki kırık dökük eşyayı aydınlattı. Zincirin uzunluğu, dar odada (Bimbi) nin ocağa varmasına müsaade ediyordu. Maymun ocağın mağaramsı kuytusunu araştırdı. Bir köşeye sokulup kıvrıldı. Ve gövdesini ılık ılık küllerle örttü.

Amma Adolfonun horultusu insanı uytmuyordu ki... (Bimbi) yerinden irkildi. Bir sıçrayışta kapağı karyolaya attı. Demir sapından sarkan armut gibi asılarak, alttan üste fırıldak gibi bir çark çevirdi. Yatağa zıpladı. Yine yukarı hopladı. Demirin etrafında bir takla daha kıldı.. Yavaşça yere kondu. Zincire asıldı; zincir geliyordu, zinciri yine tarttı. Zincirin ucu dolanık bulunduğu yerden gıcırdıyarak sıyrıldı; ve boş olarak yere düştü. .

İşler tıkırındaydı (Bimbi) tık hürdü. Odayı fırdolayı dolaşıyordu. Zincirin halkaları çıngırdıyarak ardı sıra sürükleniyordu. Bimbi kendini bildi bileli bu zincir hep ayaklarına dolaşıp durmuştu. Lâkin memede yavruluk çağının duygularını uzaktan uzağa duymıyor da değildi.

Her nasılsa, tâ gönlünün dibinde yakıcı güneşten kurtularak, yemyeşil ağaçlar arasında, daldan dala taşınmanın hatırasını, pek ırak tan işidilir işidilmez gelen bir musiki gibi hayal meyal tadıyordu.

Adolfonun odasının biricik penceresi dayalı ve kapalıydı. Zaten yapıldı yapılalı açılmamıştı ki.. Tâ yükseklerde rafta bazı tencereler ve kapkaçak diziliydi. Bimbi onların içindekilerin çeşnisini bir parmaklamak istedi.

Fakat o meraklı şeyler, varılamıyacak yükseklikte idiler. Yağlı ve pasaklı masanın üzerine sıçradı. Orada bir tabak.. bıçak, çatal bir kaç ta pis bardak vardı. Bıçak kör olmasaydı oracıkta kendi boğazını kesip intihar edecekti. Bir bardağın dibinde, öyle fena kokan bir su vardı ki, iğrenerek yüzünü eşitti. Göz kapaklarını kırpıştırdı.

(Bimbi) orada bulduğu şeylerin hepsini birer birer çeviriyor, eviriyor, yoklıyordu, hepsini birer birer kokladı. Tattı, ısırdı, tükürdü. Topunu da işe yaramaz diye yanından açığa tepti(. Yalnız havagazi lâmbasına giden lâstik borunun musluğu vardı. İşte bu tam eğlenceli bir oyuncaktı. Kolayca sağa sola dönüyordu. Bimbi düğmeye takılıp tepetakla bir takla attı.. Birden düğme canlandı. Onunla oynandığı, ve şakalaşıldığı için kızdı. Fısıldamıya ve hırlamıya başladı. (Bimbi) nin ödü koptu.

Çünkü düğmenin soluğu az kalsın onu boğacaktı. Bimbi öksüre aksıra kaçtı. Sağa koştu, odanın enine boyuna, çapraşık fırlayışlarla vardı; geldi, indi, çıktı. Nihayet gelip kapıya yaslandı. Kapı yol verdi. Odanın içinde havagazi borusunun hâlâ öfkesi dinmemişti. Dişleri arasından yılan gibi kinini fısıldıyordu.

Onun için Bimbi odadan dışarı fırladı. Kanıksadığı hürriyete ulaştı. Bimbi çıkarken aralanan kapı kanadı, menteşeleri üzerinde kayarak usulcacık kapandı.

KUMANDANLARIN HARP HÂTIRALARI

GENERAL GALİP

3 Türk Eri bir haydut sürüsünü nasıl bozguna uğrattı?

Askerlik hayatı, yarım asıra yaklaşan emekli General "Galip" le Kozyatağındaki köşkünde, karşı karşıyayım.

Bana iki fotoğraf veriyor: Bu fotoğrafların birinde, Generali geniş bir koltuğa oturmuş görüyorum. O devrin modasına uygun düşmek için, yukarıya doğru kıvrılmış siyah ve uzun bıyıkları ile süslü jandarma üniforması içinde yüzünün, nekadar sert bir ifadesi var.

Ikinci fotoğrafa bakıyorum: Ayni Generalin, son askerî vazifesinde - Temyiz divanı ikinci reisi iken - aldırdığı resim...

Birinci fotoğrafla ikinci fotoğraf arasında, kaç yıllık bir zaman geçmiş, bilmiyorum. Fakat, son fotoğrafında Generali, farkolunur derecede değişmiş buluyorum.

Bugünkü emekli General Galip jandarma Miralayı üniformasile

Ihtiyarlamış diyemem. Fakat yorgun görünen bir yüzü var. Sonra, resimleri elimden bırakarak Generali bir de söz söylerken tetkik ediyorum. Hiç te, son resmine benzemiyor. Yılların, değiştiremediği iki kuvvetli hususiyeti var ki oldukça gibi duruyor: Bakışları ve sesi!...

General Galip Askerî Temyiz Divanı Ikinci Reisi iken

Bir komutan - isterseniz siz de tecrübe debilirsiniz - yüz yaşına da gelse, hep o eski sesiyle; takımına kumanda eden bir (As. teğmen) gibi konuşur.

Ve hep o gözlerle; muhatabına bakar.

Bu yarım asırlık asker de tamamiyle ötekiler gibi! Bakışlarında ve sesinde gençlik hususiyetini kaybetmemiş... General Galip, kahvelerimizi içtikten sonra hatıralarını anlatmıya başladı:

— O zamanlar, daha binbaşıyım. Yemende tabur kumandanıyım. Derin vadilere bakan, yalçın kayaların üstünde korkunç bir kale var: Kaletüssema!...

Yemen âsileri ,bu kaleye sığınmışlar. Ben de taburumla üzerlerine taarruz ediyorum.

Muharebe, saatlerce sürüyor. Fakat her tarafı uçurum olan bu kartal yuvasını bir türlü ele geçiremiyoruz. Hattâ yanaşamıyoruz bile!... Toplarımızın kale duvarlarına açtığı bir gediği işgal edebilmek için beş, altı metre yüksekliğinde kesme bir kayaya tırmanmak lâzım... Halbuki elimizde merdivene benzer bir şey yok.

Meğerse, Mehmetçikler, kendilerinden karar vermişler: Mutlaka gedikten içeri girecekler. Otuz kadar nefer, gözlerimin önünde şöyle bir mucize yarattılar: Hemen tüfeklere süngü takıldı (Ben, bir kenarda, onların ne yapacaklarını gözetliyordum.)

Süngülü tüfekleri biribirine çattılar. İçlerinden üç nefer, bu çatıtılan ve ucu süngülü silâhların ortasına bindirdiler.

Çatılmış silâhlar; ellerde, havaya kalktı. Altlarında süngü, üstlerinde düşman, fütursuzca yükselen Mehmetçiklere, kalbimin çarpıntısını güçlükle zaptederek bakıyordum.

(Generalin, bunları anlatırken, hafifçe gözleri yasarmıştı.) Derken, bu üç nefer, süngülerin ortasından apansız, gediğin içine düşünce, Arap eşkiyası tarif edilmez bir bozguna uğradılar.

rılı götürdükleri ipleri aşağıya sarkıttılar. Bir yandan şkiyayı kurşun yağmuruna tutarken, öte yandan, arkadaşlarını birer birer içeri çekmiye başladılar. Bu beklenmedik hücum karşısında âsilerin bütün mukavemetleri kırıldı. Sağ kalabilenler, kalenin arkasında, Akabe dedikleri dik bir patika yolundan savuşmıya mecbur oldular.

Şimdi askerlik dünyasına sorarım:

— Dünyanın neresinde, hangi milletin askeri, böyle zekâ ile kahramanlığı bir araya getirebilir?..

Yemende Türklerle uzun seneler mücadele eden meşhur Imam Yahyanın bir sözünü daima hatırlarım. Imam derdi ki:

— Türk hazerde kuzu, fakat seferde aslandır!

Imam Yahyaya bu sözü söyletebilmek bile Türk için öğünecek bir şeydir.

Fakat, biz, kendi yaptığımız işlerle öğünmesini sevmeyiz. Milletçe ortaya koyduğumuz eserler, dünyanın gözlerini kamaştırdığı halde, Türk, bunlarla iftihara tenezzül etmez. Kendi mefahirini, başkalarının ağzından dinlemeği daha zevkli bulur.

Bazı Garplı garazkârlar, Türke, yıkıcı, ve bozucu derler. Halbuki, Türk daima kötüyü yıkmış ve yerine iyisini kurmuştur.

Uzak tarihimizden misal getirmiye ne hacet: Atatürkün yarattığı Türkiye, meydanda değil mi?..

(Arkası var)

Salâhaddin GÜNGÖR

Muallimlere Verilen Konferans

Dün kadıköy ikinci orta mektebinde muallimler için aile bilgisi hakkında bir konferans verilmiştir.

Çiftçilere Yapılan Yardım Borçları

Ankara, 13 (TAN) — Ziraati takviye ve teşvik için 1337 - 1341 seneleri Maliye, Ziraat ve Iktisat Vekâletleri bütçelerinde açılan fasıllardan çiftçilere yapılan yardımlardan doğan borçların taksite bağlanmasına ve faizlerinin affına dair olan kanun lâyihası bugün Başvekâletten Kamutaya sunulmuştur.

Müsabaka kuponu No. 14

Resim: 14

Fıkra: 14

Bir gün Hocaya eşi dostu demişler ki:

— Yahu! Hoca senin haremin çok geziyor!

Hoca hemen şu cevabı vermiş:

— Zannetmem! Gezmiş olsa bir kere de bizim eve uğrardı.

Dünya Matbuatında Gördüklerimiz

Zengin bir âşık tayyareden yere düşerek öldü

Bütün Uğraşmalara Rağmen İngiliz Polisi Sır Düğümünü Çözmeğe Muvaffak Olamıyor

Bir kaç gün önce Almanyanın Kolonya şehri ile Londranın Kroydon tayyare karargâhı arasında çalışan tayyare postasından, Max Wenner adını taşıyan bir adam atlamış, ve ortadan kaybolmuştu. Hâdise, yayılır yayılmaz bir taraftan İngilterenin, diğer taraftan Almanyanın gizli zabıta teşkilâtı faaliyete geçmiş ve Max Wenner'in faaliyetlerini tetkik etmek lüzumunu hissetmiştir.

Max Wenner, dokuz yüz metre yükseklikten atılmış, cesedi, Belçikada Linberg'e yakın olan bir çam ormanına düşmüş ve bir köylü tarafından keşfolunmuştur. Ceset, bozulmadan yere düşmüş ve yalnız yelek düğmelerinden biri kopmuştur. Max'ın cebinde bir yığın yırtılmış kâğıt bulunmuştur.

Tahkikat

Bu adamın kendini bu şekilde tayyareden atması çok heyecan ve merak uyandırmış ve tahkikatın derinleştirilmesini icap etmiştir. Max, Almanyanın en büyük teslihat merkezi olan (Essen) e sık sık gidip geldiği için hayatına ait olan sırları çözmek ihtiyacı, kendini büsbütün göstermiştir.

Ilk araştırmalar, Max'ın 5000 dönüm bahçesi olan muhteşem bir kâşanede ikamet ettiğini, bu evin içinde karanlık bir odanın munhasıran kendisine ait olduğunu, ve onun burada bir takım esrarengiz tecrübelerle meşgul olduğunu göstermiştir.

Ingiliz zabıtası bu izler üzerinde çalışmıya devam ediyor. Şimdiye kadar anlaşıldığına göre Max'ın nüfuzlu Almanlar arasında mevki alan dostları vardır. Nazilerin zabıtası da kendisinden şüphe ediyor ve tarassut altında bulunduruyordu. Fakat Alman zabıtası, Max'ın casuslukla meşgul olduğuna ihtimal vermiyor.

Kadın parmağı

Max'ın alâkadar olduğu bir kadın var. Olga Buksenşutz adını taşıyan bu kadın Essendeki büyük sanayi kumpanyalarından birinin müdürüne kâtiplik etmektedir.

Max bu kadınla evlenmek üzere idi. Alman zabıtası bu kadından şüphe etmektedir.

Mavi gözlü

Olga güzel, mavi gözlü bir kadındır. Londra gazetelerinden Daily Express'in Essen muhabiri bu kadınla görüşmüş ve yazdığı yazıda şunları anlatmıştır.

Olga diyor ki:

— Galiba Max bir kazaya kurban gitti. Biz kış sporları için hazırlanıyorduk. Düğünümüz yakında yapılacaktı. Isviçreye gidecek ve orada nikâhlanacaktık.

Geçenlerde Isviçrenin Kolonyadaki konsolosunu ziyaret ettik ve hazırlıklar yaptık. Max beni son derece sevdiği için onun canına kıymış olduğuna ihtimal vermiyorum. Çok bahtiyardık ve çok memnunduk. Bu işin içinde mutlaka bir şey var."

Zengin âşıkın sevgilisi mavi gözlü OLGA

Düğün hazırlıkları

Olga, Max Wenner ile evlenmek üzere olduğu içi işinden istifa etmiş ve bütün vaktini düğün hazırlıklariyle geçirmiye başlamıştı. Max'ın son defa Essenden ayrıldığı sırada iki nişanlı öpüşmüşler ve ayrılmışlardı. Ayni gün hâdise vukubulmuş ve Olga uğradığı sadmeye dayanamıyarak yatağa düşmüştü.

Olga bu noktayı anlatırken şu sözleri de söylemişti:

— Acaba Max'ın bana karşı aşkı yalan mıydı? Insan söz kestikten, düğün hazırlıklarını yaptıktan, son derece bahtiyar olduğunu gösterdikten sonra kendini tayyareden atar mı?

Olga, Max'ı iki senedenberi tanıyordu. O zaman patronu ile birlikte Isviçreye gitmişti. Max'ın karısı geçen ağustosta ölmüş, bunun üzerine ikisi arasında sevişme başlamıştır. Olga bu safhayı şu şekilde anlatmıştır:

— Mevki itibariyle aramızda çok büyük fark vardı. Max son derece zengindi. Bu yüzden bir takım endişelere düşüyordum. Kendisi bu endişelerimi gülerek karşılıyor ve, seni bir prenses gibi yaşatacağım! diyordu. Bana daima mektuplar ve hediyeler göndermekteydi. Noel için kendisi, malikânesinde avladığı sülünleri gönderdi. Sonra Noeli, ebeveynimle birlikte geçirmek için bir mektup yazmış ve yılbaşında bize geleceğini söylemişti. Ben de onu karşılamak için Kolonyaya gittim.

Evlenme tertibatı

Daha sonra ikimiz de Isviçre konsolosuna gittik ve evlenmemiz için tertibat alınmasını istedik. Kolonyadan Essene tayyare ile gittik. Evlendikten sonra Almanyada bir seyahat yapacaktık. Hattâ seyahatin programını da hazırlamış bulunuyorduk. Nihayet her şey kararlaştırıldıktan sonra ayrıldık ve kendisini uğurladım.

Max Wenner'e gelince, servetini karısından tevarüs etmiştir. Karısı kendisine 196.000 Ingiliz lirası bırakmıştır. Max'ın konağı ve malikâne karısından kalmıştır. Kadın geçen senenin ortalarında dahilî bir hastalıktan ölmüştür. Servet, o kadına babasından geçmiş bulunuyordu.

Alman ve Ingiliz gizli zabıtası, bu iş üzerinde mühim faaliyetlerde bulunduğu halde henüz bu işin içyüzünü keşfedememiştir.

Resme dikkat ediniz: Hastanın başına konulan telin bir ucu bir elektrik makinesine bağlıdır. Hasta bu suretle şifa kazanıyormuş. Hastanın başındaki takke de kurşunlu kâğıttan yapılmıştır.

İnsan kafası Radyo makinesi gibimi?

Uykusuzluğa karşı garip bir tedavi usulü keşfedilmiş

Rus profesörlerinden Tchijevski uykusuzluğa karşı garip bir tedavi çaresi bulmuştur. İnsan kafasının tıpkı bir radyo makinesi gibi elektrik cereyanlarından müteessir olduğunu keşfeden Rus profesörü, havaî ve elektrik cereyanlarının fazlalığı yüzünden âsabın bozularak uykusuzluğun başladığını tetkik etmiştir. Heyecan neticesi olan uykusuzlukların da dimağda ayni tesirler bıraktığını anlıyan Rus profesörü kafada fazla biriken elektriği yere vererek uykusuzluğu geçirmek usulünü bulmuştur.

Tıpkı radyo makinelerinin anten telinden gelen cereyanı toprak telile naklettiğimiz gibi, başa kurşunlu kâğıttan mamul bir başlık geçiriliyor. Ve o başlıktan resimde görüldüğü tarzda bir cereyanı toprağa nakleden telini su borularına ve yahut kalörifer borularına lehimliyorlar. Böylece uykusuzluk hastalığının geçtiği ve iki saat tatbik edilince muannit uykusuzlukların bile hafiflediği görülmüştür. Bu takke âsap hastalıklarına da varamaktadır.

DARPANEDE

Eskiden Para Nasıl Basılırdı?

Elleri kesilen kalpazanlar

İstanbul darpanesi bir buçuk senedenberi gümüş ve nike Cümhuriyet paraları basıyor. Bei darpanemizin ilerliyen çalışmasını tanımak ve (TAN) okuyucularma tanıtmak için Ayasofyadan ilerler - ken kafamda meskûkât tarihine bir geçit resmi yaptırdım. Darpanemizin tarihi çok eskidir. Bu mü. essesemizin bir benzeri yalnız yakın şarkta değil, Balkanlarda bile yoktur. Uzerinde 1853 tarihini taşıyan son sistem bir darp makinesi İngiltere Kralı tarafından Sultan Mahmuda hediye edildikten sonra darpane, İngiliz darpanesinin küçük bir kardeşi olmuş ve onun tekâmülüne daima ayak uydurmuştur. O vakit darpanemizin ustaları Ingilizlerdi. Abdülhamit zamanında ve Meşrutiyet yıllarında basılan paralara Ingiliz ustalarının da emekleri karışmıştır. Fakat Cümhuriyet darpanesi tamamen Türk kafası, Türk zekâsı ve Türk işçiliğiyle çalışmaktadır.

Dedelerimiz "Ak akçe, kara gün içindir" sözüyle 2750 yıllık bir hakikati bize kadar yetiştirmişlerdir. Bir Arap şairi kesesinden çıkardığı bir sarı yuvarlağa bakarak:

— Allahtan korkmasaydım, sana tapardım, demiştir.

Bu yuvarlaklar her zamandan ziyade yirminci asrın bir tapanağı olmuştur. Insanların taptıkları bu nenleri kullanıldığı tarih malûm değildir. Yalnız Tevrat 40 asır evvel Ibrahim Peygamberin karısı Sarayı gömmek için Haranda dört yüz miskal gümüşe bir tarla aldığı ve Peygamber Yusufu da kardeşleri yirmi miskal gümüşe sattıklarını yazıyor.

Tarihten evvelki zamanlarda madenî bir alım, satım vasıtası yoktu. Alış veriş tırampa usuliyle yapılırdı. Yunan şairi Omiros Çanakkale civarında Truva savaşını kazanan kahramanlara birinci mükâfat olarak verilen üç ayaklı kıymetli bir kürsünün on iki öküz ve esir alman bir güzel cariyenin de dört öküz kıymetinde olduğunu söylüyor. Insanlar tırampa usulünden bakır, altın, elektron gibi madenlere geçerlerken bunları evvelâ nakit yerine sebike ve külçe halinde tartı ile kullanmıya başladılar. Ana kitaplarımızdan Uğuznamede dedelerimizin alış verişlerini altın ve gümüşlerle yaptıkları tesbit edildiğine göre, bu gibi madenleri mübadele vasıtası olarak ilk kullanma şerefi Türklere düşüyor.

İlk sikke Milâttan 8 asır evvel Manisada icat edilmiştir. Ilk paraların basılması çok zor

Çok eski devirlerde basılan paralardan

Yazan:
İbrahim Hakkı KONYALI

ve üzücü olduğu kadar da tehlikeliydi. Para kesilirken darpane kapılarına bileklerinden koparılmış ellerden çelenkler asılırdı. En küçük bir darpanenin bile en az iki bin işçisi bulunurdu. Madenler evvelâ elle lokma lokma kesilir. Bunlar kütükten örsler üzerine yerleştirilir. Sonra da üzerlerine sikke denilen kalıplar konarak çekiçlerle vurulurdu. Evliya Çelebi, kendi devrindeki bir darpanede bin işçi çalıştığını ve bir işçinin ufacık bir hilesi sezilince derhal ellerinin kesilerek darpane kapısına asıldığını ve amele darpaneye girip çıkarken çırıl çıplak soyularak muayene edildiklerini yazıyor. Bundan başka Istanbulda çarşılarda gümüş arayıcı esnafı kol geezrlerdi. Kalp para bulunanların ellerini keserlerdi.

Araplar cahilî devirlerde ve islâmiyetin ilk yıllarında parayı tartı ile kullanırlardı. Bunun için bir örnek vereyim. Araplar don bilmez ve giymezlerdi. Bir gün Medineye Mecusî bir İranlı don getirmiş Bir köşe başında teşhir ederek satıyormuş. Peygamber Muhammed oradan geçerken donu görmüş, hoşuna gittiği için de bir tane almış ve parasını datartmıya lüzum görmeden vermiştir. Değerinden çok veren bu adamın cömertliği Mecusînin nazarı dikkatini çekmiş ve eshaptan birisine sorarak:

— Bu, Abdülmuttalip oğullarından ve Kureyşin Peygamberi Muhammeddir, cevabını alınca, Peygamberin nazikliğine ve açık ellliğine bayılmış ve derhal islâmiyeti kabul etmiştir.

Peygamber ve Ebubekir, üzerinde Bizans imparatorlarının ve Sasanî ateşperestlerinin resimleri bulunan sikkeleri kullandılar. Resimli paralar o devirde dinî taassubu rencide etmezdi. Emevîlerden Mervanın oğlu Abdülmelik paralarda islâmî bir tip kabul etti ve resimli paraları ortadan kaldırdı. Sümeyr adlı bir Yahudiye islâm paraları kestirdi. Abbas oğullarından Harünürreşide kadar kûfî yazılı bu tip devam etti. Para işlerine bizzat halifeler bakarlardı.

Harünürreşit Türklerden kudretli bir bilgin ve maliyeci olan Parmakoğlu Caferi sikke nazırı yaptı. Cafer üzerinde kendi ismi bulunan altın ve gümüşleri kesti. Makine icat edilinciye kadar tarih Caferin kestiği bu paraların ayarında başka para kaydetmemiştir. Caferin bu paraları şimdiki Ingiliz paraları gibi beynelmilel bir kıymet olmuştu.

Mısır Türk hükümdarlarından Ahmet oğlu Tolonun paraları da çok yüksek ayarda idi.

Üzerinde altın yaldızlı iri harflerle (Darpane) yazılı kapıdan içeriye giriyorum. Darpane ve damga matbaasının kıymetli direktörü Fuattan darpaneyi gezmek için müsaade istedim. Yaptığı işin intizamından, temizliğinden emin olan bir âmir gibi derhal telefonla emir verdi. Ben daha aşağıya inmeden darpane kâtibi Hüsnü rehberlik için beni iç kapıda bekliyordu.

Darpane temizlik, intizam ve mesaî bölümü bakımından birçok müesseselerimize örnek olarak alınacak bir olgunluk ve mükemmellik arzetmektedir.

Eskiden paralarımızın pulları ya Avrupadan getirtilir veyahut başka fabrikalarda yaptırılırdı. Şimdi bunları da darpane yapmaktadır. Döküm dairesine girdiğim zaman fırının üstünde nikel paraların kırmızı bir şerit gibi eridiğini gördüm. Madenler burada sikke haline konduktan sonra kimyahane derecelerini tesbit ediyor ve cerh dairesinin emrine âmâde bir halde bulunduruyor. Rehberim beni buradan hâk dairesine götürdü. Burada paraların sikke denilen kalıpları hazırlanmaktadır.

Taslâk halindeki kalıplar muazzam su cenderesi ve son vidalı makinelerle çoğaltıldıktan sonra tornalarda asıl şekilleri buluyorlar ve bu yumuşak çelikler hususî fırınlarda sertleştikten sonra cilâ masalarına veriliyorlar. Kalıpların yüzleri ne kadar parlak olursa kesilecek paraların cazip çillikleri artarmış. Hazırlanan kalıplar bir heyet müvacehesinde kasalara kilitleniyor ve sonra da baskı dairesine veriliyor. Bir kalıp 30 - 50 bin sikke basınca bozulduğunu rehberim bana söyledi.

Karşıda geniş bir tavan altındaki cerh dairesine geçiyoruz. Burada sikkeleri para kesilecek bir inceliği getirmek için haddeler, doğrama ve kenar makineleriyle Tolerans makineleri çalışıyor. Burada dört otomatik, 10 da elle işler doğrama makinesi pul kesmektedir. Otomatik makineler dakikada 100, el makineleri 50 pul kesmektedir.

Doğrama tezgâhlarının verdiği pulların kenarlarını düzelten kenar tezgâhları aynı zamanda pulların kenarlarını içeriye doğru yükseltmektedir. Bu suretle paraların basılış intizamları arttırılmış oluyor.

Bu suretle hazırlanan pullar sayıldıktan ve tartıldıktan sonra hususî taslar 'av ve ağartma daire. sine veriliyor. Ham petroller kızdırılan bir fırının içinden geçen pullar sonra asidli mahlûle konuyor ve bol su ile yıkandıktan sonra da Arapsabunlu duvar dolaplarında bir müddet kalıyorlar. Tekrar temiz su ile yıkanarak kurutma makinesinden geçerek baskı dairesine gönderiliyorlar

Baskı dairesi: Işte pullar burada para oluyor. Baskı dairesinde birisi son sistem olmak üzere altı tane Taylor makinesi vardır. Mükemmeli dakikada 80, diğerleri altmış beşer para basmaktadır. Dakikada 60 pul basan 3 Alman ve dakikada 90 pul basan Vulkan ve yine dakikada 60 pul basan 1? Ingiliz makinesi vardır. Bu son makineler darpanenin ilk baskı makineleridir.

Paralar basıldıktan sonra ayıklama masalarından geçerek sayım masasındaki ikiyüz ellişer yuvalı tahtalarla sayılarak keselere doldorularak veznedara teslim ediliyorlar.

Darpanede mayıs nihayetine kadar 16 milyon liralık gümüş paranın basılması bitecektir. Bunlardan 8 milyon liralığı yüz, 4 milyon liralığı elli ve 4 milyon liralığı da 25 kuruşluktur. Bunların adet itibariyle yekûnu 32 milyondur.

7 milyon liralık 10, 5 ve 1 kuruşluk nikel paraların basılmasına da devam edilmektedir. Bu paraların basılması üç sene daha sürecektir. Bu çeşit paranın parça itibaryile yekûnu 270 milyondur. Simdiye kadar 9 milyonu basılmıştır. 160 milyon parçadan ibaret olan (400) bin liralık bronz on paralıkların resimleri de hazırlanmıştır. Yeni basılan ve basılacak olan paraların adedi tamam (462) milyondur.

Memleket TAN

Yeniyol üzerinde büyük bir köprü yapıldı

Kızılcahamam, (TAN) — Ankara ile Kızılcahamam arasında mühim bir geçit teşkil ettiği halde, yıllarca bakımsızlıktan bir kaza yeri vaziyetini alan Yeniyolda Ovaçayı üzerindeki köprü inşaatı bitmiştir.

75 küsur metre uzunluğunda ve yedi ayak üzerinde beton olarak yapılmış olan bu köprü inşaatı iki sene sürmüştür.

Ovaçayı köprüsü, Ankara - Kızılcahamam şoselerini biribirlerine bağlıyacak ve bu köprü sayesinde yol altmış kilometre kadar kısalacaktır.

Ankara - Kızılcahamam şosesinin kısmı azamî tamamen yapılmış veya tesviyei türabiyesi bitirilmişti. Yalnız arada 10 kilometrelik bir kısım kalmıştır.

Köprünün ufak tefek nevakısı ikmal edildikten ve yolun o kısmı da bitirildikten sonra, ilkbaharda Ankara - Kızılcahamam yolu iki başta merasim yapılarak açılacaktır.

Nazillide Havalar ve Hastalık

Nazilli, (Tan) — Bu yıl havanın çok mütebeddil ve soğuk gitmesi ilçemizde hastalıkları çoğaltmıştır. Nazillide 2 tifo, 3 kızıl vak'ası tesbit edilmiştir. Öksürük salgın halindedir. Gripten yatanlar da bir haylidir. Hastalıktan birkaç kişi ölmüştür. Yakın köylerde de hastalık artmıştır. Memleketin sıhhî durumu üzerinde hükûmet doktorluğunca tedbirler alınmıya çalışılmaktadır.

Samsun Avcıları domuz sürülerine karşı mücadelede

Son büyük sürek avına iştirak eden avcılar

Samsun, (TAN) — Avcılar klübünün beş senedenberi her hafta muntazaman ve köylülerle beraber yapmakta olduğu büyük sürek avları sayesinde, mıntakamızın sahil kısmındaki birçok yerlerde sürü halinde bulunan domuzlar imha edilmis ve mahsulât zarardan kurtarılmıştır.

Bu sene de kazalarda mücadelesine devam etmekte olan klüp, sürek avlarında kullandığı kamyoneti Vilâyetin yardımile tamir ettirmiş ve bunu güzel bir otobüs şekline sokmuştur.

Vali muavini, geçen hafta yapılan ve kaza jandarması ile köylülerin de iştirak ettiği iki sürek avında bulunmuş, bizzat kendisi, büyük bir domuz öldürmüştür.

Son altı sürek avında 200 e yakın domuz itlâf edilmiştir.

Trabzonda Yapılacak Yollar

Trabzon, (TAN) — Vali vekili, Değirmendere suyolunu, dereden ayrıldığı noktadan itibaren tetkik etmek üzere Hacı Mehmet mevkiinden ileriye kadar gitmiş ve neticede, bozuk olan suyolunun tamirini belediyeye emretmiştir.

Değirmendere civarında ve daha ötelerde bozuk olan Erzurum caddesi ile Soğuksu yolunun yapılması da takarrür etmiştir.

Erzurum yolunun geçen büyük sellerde bozulan kısımlarının tamiri için Nafıa Vekâletinden yardım istenilmiştir.

Aydında Yeni Bir Revir

Aydın, (TAN) — Burada yeni bir askerî revir tesis edilmiş, ilbay, komutanlar ve halkın iştirakile resmi küşadı yapılmıştır.

Subay yurdunda bir balo, Halkevi salonunda uray tarafından komutanlar şerefine bir süvare verilmiştir.

San'at Okulunun müsameresi

San'at okulu talebesi, evvelki akşam Halkevi salonunda çok güzel bir müsamere vermişlerdir.

"Kozanoğlu" ve "Tımarhane doktoru" piyeslerinin de temsil edildiği bu müsamerede 600 den fazla halk bulunmuştur.

Perde aralarında, mektebin mandolinata takımı Garp musikisinden parçalar çalmıştır.

Talebe, gerek temsilde ve gerek musikide çok muvaffak olmuş ve alkışlanmıştır.

Halkevinde

C. H. Partisi Aydın idare heyetine yeniden seçilen zevat aralarında iş bölümü yapmışlar, sağışman ve sekreterliğe yine Halim Aysini, Halkevi başkanlığına avukat Neset Akkoru, Halkevi başkan vekilliğine de Etem Menderes seçilmişlerdir.

Samsunda Balo

Samsun, (Tan) — Yılbaşı gecesi verilecekken, İstanbuldan getirilen cazbandın kar fırtınası yüzünden yolda kalması üzerine tehir edilen balo geçen gece verilmiştir.

Samsun Çocuk Esirgeme Kurumu bu balodan 1.500 liraya yakın hasılât temin etmiştir.

"Babalık,, 27 Yaşında

Konyada çıkan "Babalık" refikimiz 27 yaşına girmiştir. Tebrik ve muvaffakıyetinin devamını dileriz.

No. 14

YAZAN: ZIYA ŞAKIR

Nehrevan Civarında Yapılan Muharebede Haricîler Tamamen Kılıçtan Geçirilmişti

Ben biliyorum ki, Muaviyenin bize olan husumeti, tamamen şahsidir. Şu halde, Ümmeti Muhammedin beyhude yere kanını dökmekte ne mana var. İkimiz de meydana çıkalım. Biribirimizle çarpışalım. Aramızdaki nizaı, bu suretle fasletmiş olalım.

Demişti... Çok tabiidir ki Muaviye bu teklifi kat'iyyen kabul etmemişti.

Iki ordu karşılaşıyor

Alinin bu âlicenabane hareketi, Muaviyenin ordusunda bazı dedikodular husule getirmişti. Vaziyetin vahametini idrak eden Amır İbni Asın telkini ile, - bir gümüş sandık içinde harp meydanına getirilmiş olan - Osmanın kanlı gömleği ile zevcesi - ve (Hazreti Muhammed) in kerimesi - (Hafasa) nın kesilmiş parmakları (1) orduya karşı teşhir edilerek intikam ateşleri alevlendirilmişti.

İki ordu biribirine siddetle hücum etmişti. İki taraf ta bir hayli maktul vermişti. Fakat netice alınamadığı için bu mukatele uzun zaman sürüklenmişti... Nihayet, Alinin ordusu, zaferi kazanmış, Muaviyenin askerlerinde de firar basgöstermişti.

Muaviye, artık mahvolmak derecesine gelmişti. Fakat, Amır İbni Asın keskin zekâ ve hilesi, Muaviyenin imdadına yetişmişti... Muaviyenin firar eden askerleri, mızraklarının uçlarına Kur'anlar takmışlar:

— Sizinle bizim aramızda, Allahın bu kitabı vardır.

Diye bağırmıya başlamışlardı.

Amır İbni Asın hilesi derhal tesirini göstermişti. (Ali)) nin askerleri, ok yaylarını omuzlarına asmışlar; kılıçlarının uçlarını da yere indirmişlerdi.

Şimdi; Amır Ibni As, üçüncü bir hilenin tatbikine girişmişti... Muaviye tarafından:

— Beyhude yere, ehli islâm kanı dökülmesin. İki taraftan ,iki hâkem tayin edelim. Halifelik meselesini onlar halletsinler. .

Diye, (Ali) ye haber gönderilmişti.

Hüküm tayin ediliyor

(Ali), büyük bir saflık göstermiş, bu teklifi derhal kabul etmişti... Hâkem olarak (Ali) tarafından (Ebû Mûseli Eş'arî), Muaviye tarafından da Amır Ibni As tayin edilmişti...

İki hâkem, karsı karşıya gelmişlerdi. Amır Ibni As:

— Yâ, Ebülmûsâ!.. Aradaki ihtilâf ve mukatele iki kişi yüzünden - dir. Bunların her ikisini de makamlarından hal'edelim. Sonra, bir halife intihabına girişelim..

Demişti... Zayıf ruhlu bir ihtiyar olan Ebûmûsâ, Amır Ibni Asm bu teklifine muvafakat etmişti. Ve, İbni Mûsâ, ordu rüesa ve erkânını toplıyarak:

— Ey ümmet!.. İki kişi uğrunda Bunca müslüman kanı dökülmekte - dir. Biz, bu mukatelenin önünü alm.ak için, evvelâ (Ali) yi ve sonra da (Muaviye) yi hal'etmiye karar verdik... İşte, şu parmağımdaki yüzüğü nasıl çıkarıyorsam, (Aliyi hilâfetten öylece hal'ediyorum.

Demişti... O zaman, derhal Amır Ibni As o yüzüğü elıne almış:

— Ey, nâs!.. Ben de; şu yüzüğü parmağıma nasıl geçiriyorsam, (Muaviye) yi de o suretle hilâfet makamına geçiriyorum.

Diye mukabele etmişti..

O anda, Omer Ibni As ile Muavıyenin hilesi anlaşılmış; bu kadar gafilâne hareket edildiğinden dolayı (Ali) nin ordusunda bir galeyan başlamıştı .

(Ali) nin ordusundan, üç bin kişilik bir zümre ayrılmıştı. Bunlar (Nehrevan) taraflarına çekilerek şiddetli bir isyan bayrağı kaldırmışlardı.

Isyan ve protesto

Kendilerine (Haricî) ismini veren bu adamlar, hilekârlığından dolayı Muaviyeye isyan ediyorlar: bu hileye kapıldığından dolayı (Ali) yi de şiddetle protesto eyliyorlar; bütün islâm âlemini galeyana getirmiye çalışıyorlardı.

Bir taraftan (Muaviye) ile mücadele de devam eden (Ali) diğer taraftan bunların tedibine girişmişti. Nehrevan civarında bunları sıkıştırarak kâmilen kılıçtan geçirmişti.

(İçlerinden sadece yedi kişi kurtulabilmişti. İşte bunlardan biri, (İbni Mülcem); diğeri (Berk), üçüncüsü de (Amir) idi. Bunlar da evvelce yazdığımız gibi - (Mekke) de birleşerek Nehrevan kıtalinin intikamını almak için (Ali) yi, (Muaviye) yi ve (Amır Ibni Asr) katle karar vermişlerdi.)

Muaveyeye gelince; (Ali) nin siddetli darbeleri altında ordusu kuvvetini kaybettiği için (Şam) a çekilmişti. (Ali) nin ordusu da ayni vaziyette olduğu için, o da (Kûfe) ye avdet ederek hâdisata intizar eylemişti.

Fakat Muaviye, çok geçmeden (Mısır) ı istilâ ederek (Ali) ye karşı kuvvetlenmek istemişti.

Kendisine bu fikri veren de, yine Amır Ibni As idi. (Muaviye), bu arzusuna muvaffak olabilmek için evvelâ Mısırdaki Emeviler vasıtasile halkı isyana sevketmiş... Sonra da, (Ali) tarafından tedibine gönderilen (Eşter) i bal şerbeti ile zehirletmişti...

Bu karışıklık arasında Amır Ibni As ta altı bin kişilik bir kuvvetle Mısıra girerek bütün o kıt'ayı baştan başa Muaviye namına istilâ etmiş.. ve, vali sıfatiyle oraya yerleşmişti.

(Ali), bu vaziyet karşısında, acı bir teessür duyarak, evvelâ Şam üzerine yürüyüp Muaviyeyi tedip etmek.. sonra da Mısır üzerine sefer ederek orayı da istirdat eylemek istemişti.. Fakat, bu iş için çağırılan Basra ve Kûfe vilâyetleri halkı, bu davete icabet etmemişler:

— Üç senedenberi, rahat ve huzur yüzü görmedik.. Harbetmekten, elerimizdeki silâhlar tersine döndü.. Hele biraz istirahat edelim.. Silâhlarımızı tamir eyliyelim. Ondan sonra geliriz.

Diye cevap vermişlerdi. .

Bu cevap, (Ali) yi daha ziyade müteessir etmişti. Ve artık; bütün hâdisatı, mukadderata terketmekten başka çare görmemişti... İşte bu esnada idi ki; Mekkede toplanan üç (Haricî) tarafından o meş'um suikast kararı verilmiş.. ve bu kararın neticesi olarak ta (Ali) nin fazilet-kâr hayatı (İbni Mülcem) in zehirli kılıcı altında sönerek ,hilâfet makamına büyük oğlu (Hasan) geçirilmişti .

(Muaviye), bu büyük ve kahir düşmanından kurtulduğunu işittiği zaman, bu haberi getireni altına garketmişti.. Hattâ; meşhur olan metanet ve soğuk kanlılığına rağmen, itidalini muhafaza edemiyerek :

— Artık, (Hâşimî) lerin ocakları söndü. Meydan, (Emevî) lerindir.

Diyecek kadar beşaret göstermiş.. yeni halife (Hasan) ın kuvvetlenmesine meydan vermeden, onu bir hamlede ezebilmek için, derhal bir ordunun hazırlanmasını emretmişti. .

(Hasan), hilâfet postuna oturur oturmaz, derhal işe girişmişti. Hicaza, Yemene, Basra ve havalisine, Horasana ve Mısıra adamlar göndererek hilâfet makamına geçtiğini her tarafa bildirmiş; oraların halkından da biat istemişti.

(Hasan) ın teklifini en evvel Horasanlar kabul etmişler; biat için Kûfeye bir heyet göndermişlerdi. Çevik atlar üzerinde, etraflarına heybet saçan bir vakar ile Kûfeye giren bu heyet, (Hasan) ı pek memnun etmiş.. hattâ camide bu heyetin biatini kabul ederken:

(Arkası var)

(1) (Hafasa) (Osman) ın üzerine hücum eden ihtilâlcilere karşı zevcini müdafaa ederken, kılıçla parmakları doğranmıştı. Bu doğranan ve kopan parmaklar: Osmanın adamları tarafından onun kanlı gömleği ile Muaviyeye yollanmıştı.

Romanyalı Bir Türk Müneccimi Fal Açmış

Avrupada müneccimlik moda olmuştur. Yıldızlara bakarak istikbali keşif iddiasında bulunan falcılar koca koca kitaplar çıkarıyorlar. Falları büyük gazetelerde yer buluyor.

Okuyucular bunlara inanıyorlar mı? Her halde inanmıyarak dedikodu mevzuu diye okuyor. Yalnız istikbalin kapalı kitabı hakkında herkeste büyük bir tecessüs olduğu için herkes inanmıya inanmıya bu dedikodularla meşgul oluyor.

Müneccimlik Garbî Avrupanın inhisarı altına girmedi ya, bir vakitler bu san'at Şarkî Avrupada da revaçta imiş. Romanyalı bir Türk, müneccimliğe merak sardırmış ve 1937 senesinde Avrupanın istikbali hakkında kendince muayyen neticelere vararak bunları şu mektupla bize bildirmiştir:

Istanbul: Tan gazetesine;

1 - 1 - 937 tarihinde bakılmıştır. 1937 seensi zarfında vukua gelecek dünya hâdiseleri:

1 — Ispanya yüzünden iki büyük devlet arasında harp başlar. Bu harbe büyük, küçük 23 devlet girer. Neticede bunlardan üç devlet kaybolur. Diğerlerinden bazıları küçülür ve bazıları büyür.

2 — Büyüklerden iki, küçüklerden iki ki, cem'an dört devlet reisi ölür.

3 — Avrupanın birçok yerlerinde kıtlık olur. Bu yüzden milletler çok sıkıntı çekerler.

4 — Avrupanın bazı yerlerinde su baskını hadiseleri zuhur eder. Bu da büyük zararlara mal olur.

5 — Asyanın bazı taraflarında sarî hastalıklar zuhur eder.

6 — Bulgaristan Balkan misakına girer.

7 — Bulgaristanda başı (S) harfli bir parti hükûmeti ele alır.

8 — Bulgar kralının bir erkek çocuğu dünyaya gelir.

9 — Birkaç ufak tarihî millet istiklâlini kurtarır.

10 — Iki isim ve iki ünvanlı bir devlet reisi şahsının kudreti sayesinde vatanının mevkiini ve itibarını bir kat daha yükseltir.

İmza: 4/938/1298

KIŞLA duvarları arkasında Röportaj

Şanlı piyadelerimiz bir geçit resminde..

Süngü tak bomba hazırla mars, mars!

Yazan: SALÂHATTİN GÜNGÖR

Birinci takım!.. Cephe, askerlik şubesi... Yürüyüş kolunda toplan... Marş, marş!

Erler, bu kumandayı alınca, saniyelerle ölçülebilecek çok kısa bir zaman içinde, yürüyüş kolunda harekete geçtiler.

Yüzbaşı Kâmil, kıtasından; iki mangaya, boğuşma talimi yaptıracaktı. Her manganın gözcüleri, biribirlerinden açılmış olarak, ilerliyorlardı. Bu gözcülerden birine komutan sordu:

— Vazifen nedir?

Er, vaziyet aldı:

— Gözcüyüm, komutanım!..

— Gözcü ne iş yapar?

— Ilerisini gözler, komutanım!..

— Gözcünün gözleri, nerede bulunmalıdır?

— Ileride bulunmalıdır, komutanım..

Bu sırada Teğmen Hidayetin sesi duyuldu:

— Hasan!. Sen karşıki sırta gideceksin! Hüseyinle Nuri . . Siz ikiniz de bulunduğunuz yerden , mangayı himaye edeceksiniz. Sen Mehmet! Sırta varır varmaz , gözcülüğe başlıyacaksın. Düşman yoksa, şapkanı sallıyarak, ileriye bakacaksın. Siz ikiniz, şapkanın sallandığını görünce, hemen Nurinin bulunduğu hatta fırlıyacaksınız!...

Erler, aldıkları talimatı harfine yerine getirdiler. Subay, düdük çalar çalmaz, mangalar gösterilen hatta çekilmiş bulunuyorlardı. Fotoğrafçı arkadaşla, bana, bu iki muharip manga arasında mekik dokumaktan başka yapacak iş kalmamıştı.

Sırtlarında, yirmi kiloya yakın ağırlıklariyle Mehmetçiklerin, siperden sipere koşarak, kendilerini gizlemiye çalışamları, doğrusu görülecek şeydi.

İşte bir tanesi: Sinirli parmaklarının aceleci hareketleriyle, ıslak toprak üstünde tüfeğine destek yapıyor. Desteği yapıp tüfeğini yerleştirdi. Artık, attığı kurşunun daha kolaylıkla hedefini bulacağına emindir.

Mehmet, bu işi bitirdikten sonra, yanında taşıdığı küçük istihkâm torbasına el attı. Oradan çıkardığı bir kürekle, toprağı kazmıya başladı.

Erin hareketlerini tetkik eden komutan, bu sefer bana dönerek:

— Bu yaptığı nedir, bilir misiniz? diye sordu.

— Hayır! dedim.

Gülümsedi:

— Kendisine yatma çukuru hazırlıyor...

Maniasız açık arazide, her er, bir yatma çukurunun içine girip gizlenmiye mecburdur.

Sağlığında, kendi kendini gömmiye hazırlanan cessur, fedakâr erin hiç bir hareketini gözümden kaçırmıyordum. Yatma çukurunu hazırlıyan Mehmetçik, şimdi de kabaran toprak yığınlarını arazinin vaziyetine uydurmıya çalışıyordu. Çukurun etrafında biriken bu toprağı mümkün mertebe kalınlaştırarak, düşman ateşinden kendini koruyacak bir vaziyete getirmek kâfi değildi. Onu yabancı gözlerden gizlemek te lâzımdı.

Bulunduğu sahanın çimenli bir yer olduğunu gören Mehmetçik, toprak yığınlarının üstüne yer yer kopardığı çimenleri dizmiye başladı. Aradan bir dakika geçmeden en keskin bir göz, yatma çukuru içinde gizlenen Mehmetçiği uzaktan farkedemezdi.

Küreğin bu işte gördüğü vazife, son derece mühim! O kadar ki, valiniz toprak kazmıya yarar sanılan bu âletin bir adı da silâhtır. Er, harpte çaresiz kalınca, küçük bir kürekle de birkaç düşman beyni akıtabilir ve hiç olmazsa hayatını düşmana çok pahalıya maletmiye muvaffak olur.

Artık, bütün hazırlıklar bitmişti. Erler, saklandıkları siperlerin içinde, taarruza geçmek üzereydiler. Mangalardan biri hücuma kalkacak, öteki manga da bu hücuma karşı müdafaa vaziyeti alacaktı.

Teğmen Hidayetin sesi, tekrar duyuldu:

— Manga kumandanları buraya!

Manga kumandanları, "Hazırol!" vaziyeti alarak, teğmenin karşısına dizildiler.

Bay Hidayet emrini verdi:

— Takım, sağdaki çıplıkla, soldaki taş yığını arasından düşmana girme yapacaktır!

Ve bu emri, diğer emirler takip etti:

— Süngü tak!

— Bomba hazırla!...

Ve bir düdük işareti ile takım, taarruza geçti.. Bu öyle bir kalkınma idi ki; bir an için kendimi, hakikî bir harp sahası içindeyim sandım.

— Sıçra!. Marş, marş!...

Mehmetçiklerin, hep bir ağızdan gök gürlemesini andıran seslerle:

— Allah! Allah! diye haykırışarak, mefruz düşman üzerine atılışları, en soğuk kanlı adamı bile heyecana getirmiy ekâfi idi.

Mehmetçiklerin; bu hücumu kendilerini siperler arkasında saklamıya çalışan, öteki Mehmetçikleri de coşturmuştu. Onlar da hep birlikte, yerlerinden, fırlıyarak mukabil taarruza geçtiler. Iki takımın süngüleri, biribirleriyle çatıştığı o heybetli dakikanın hâlâ tesiri altında bulunan bir vatandaş sıfatiyle söyliyeyim ki, Mehmetçiğin bu vaziyette bile yanına varılamıyor.

Komutan; iki tarafa da, yerliyerine çekilmesi için emir verdiği halde erler, bir türlü tüfeklerini ellerinden bırakmıya razı olmadılar ve daha bir müddet, öyle süngü süngüye çatışıp durdular.

Harp, san'ati Mehmetçiğe atalardan kalmadır. Bu san'atta, Türkleri kadar harikalar göstermiş, mucizeler yaratmış, yeryüzünde hangi millet var?...

HASAN DİŞ Fırçaları ve

Dişlerin ve diş etlerinin hayatıdır.

İki misli büyük 20 kuruş.

Diş fırçalarının serti makbuldür. Mesine nev'inden en fevkalâdesinden yapılan Hasan diş fırçalarile temizlenen dişlerin ömrü uzun olur. Dünyada mevcut bütün diş müstahzaratının en mükemmeli olan Dantos diş macunu ile ve diş suyu ile birlikte istimalinde dişler inci gibi olur.

HASAN VE DANTOS markasına ve ismine dikkat ediniz. Hasan deposu:: İstanbul, Ankara, Beyoğlu, Besiktas, Eskişehir

Halkevinde Konferanslar

Eminönü Halkevinden:

Bu yıl için düzenlediğimiz seri konferansların birincisi 14—1—937 perşembe günü saat (17,30) da Evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda Bay Peyami Safa tarafından (Okumak) mevzulu bir konferans verilecektir. Davetiye yoktur. Herkes gelebilir.

333 Doğumlulara

Eminönü askerik şubesinden:

333 Doğumuların ilk yoklamalarına başlanmış olduğundan Eminönü, Fatih, ve Bakırköy mıntakalarında ikamet eden taşra şubelerine mensup 333 doğumlu yabancı erlerin 15-1-937 perşembe gününden itibaren her gün Sultanahmette Dikili taş karşısındaki yabancı Eminönü. Askerlik şubesine nüfus cüzdanlarile gelmeleri.

Klod Farer'in sisler içinde bir yazısı

İhtiyar muharrire göre:

Biz Fransaya gücenmişiz, çünkü Rusya ile ittifak aktetmiş!

Klod Farerin Journal gazetesinde bir yazısı çıktığını telgraflar haber vermişti. Bu yazıyı havi olan nüsha dünkü posta ile geldi. Okuduk ve hayret ettik. Klod Farer Türkiyeyi tanıdığını iddia eden bir adamdır. Mütareke zamanında ismi Piyerloti ile beraber Büyük Türk Dostu diye ortada dolaştı. Memleketimize geldiği zaman Türk milleti kendisine, candan dost saydıklarına ayırdığı büyük saygı ve sevgiyi gösterdi.

O günlerden sonra Klod Farer bizi tanımadığını her hareketile ispat etti. Son yazısı da buna yeni bir delildir. Bunu okuyunca şu kanaate varıyoruz ki Klod Farer, sa'bit bir fikri gözlük diye kullanarak her hakikati ters gören ve tamamile sisli bir âlemde yaşıyan Fransızlardan biridir. Fransada bu tipin mümessilleri pek çok olduğu içindir ki Fransa ile açık bir surette konuşmak ve anlaşmak mümkün olmuyor.

(Klod Farer) evvelâ İskenderun hakkında "ne Fransızlıkla, ne Türklükle alâkası olmıyan bir Suriye Sancağıdır,, diye kestirme bir hüküm veriyor. (Klod Farer) İskenderunda insanlar şöyle dursun, tabiat âleminin bile Suriyeden bambaşka olduğunu ve Türküm diye haykırdığını ya bilmiyor veya hakikate tegafül ediyor.

Fransız muharriri bundan sonra İskenderun işini silâh diye kullanarak kendi memleketinin siyasetine hücum ediyor. Klod Farere göre Türkler basit ,fakat mantıklı insanlarmış. Bundan l'- sene evvel Fransaya, Almanyayı mağlûp eden ve dünya bankeri olan cesur, yaman Fransaya meydan okumak hiç bir Türkün aklından geçmezmiş. Fakat Almanlar Reni işgal etmişler... Fransa bunu cezasız bırakmış. İşte biz bundan cesaret almışız da İskenderun filân diye Fransızlara karşı iddia ve taleplerde bulunmuşuz.

Zavallı Klod Farer bilmiyor ki cihan harbinin akabinde Fransa, dünyaya meydan okurken, biz ise silâhları alınmış, dağınık, perişan bir vaziyete düşmüş iken, Türk milleti Fransız işgal kuvvetlerinin zulmüne tahammül etmemiş, kurtuluş harbine atılmaktan çekinmemişti.

Klod Farerin bizim Sovyet âlemi ile olan sıkı dostluğumuzdan hiç haberi yok. Fransaya gücenmemizin bir sebebi de, Fransanın bizi Rusyaya feda etmesi ve Rusya ile bir ittifaka girişmesi olduğunu ileri sürüyor. Acaba Klod Farer bugüne kadar hangi uzak seyyarede yaşıyordu da Fransanın Rusya ile olan ittifakının Fransaya karşı duyduğumuz yakınlığın sebeplerinden biri olduğunu haber almamıştır?

Klod Farerin yazısında taassup şeklinde bir fikre bağlı bir adamın körükörüne atıp tutması var. Fakat bir gaye aranırsa bu gaye nedir? Klod Farer İspanyanın işine gösterilen alâkanın mânasız olduğunu, gazetelerin bunu bir tarafa bırakarak İskenderun meselesile uğraşması lâzım geldiğini, bizim meydan okumamız neticesinde bütün Avrupa, Afrika ve Asya âleminin gözleri Fransaya dikildiğini söylüyor. Fransız muharriri bu sözlerle Fransayı bize karşı şiddet göstermiye mi tahrik etmek istiyor. Sözlerinde bu mâna var. Fakat bir taraftan da Türkiye ve Yakın Şark dostluğuna kıymet veriyor ve bunu muhafaza için fedakârlık yapmak lüzumunu ileri sürüyor.

(Klod Farer) dönüp dolaşıp şu fikre saplanıyor:

Fransa fırtına ekmiş, mahsulünü alıyormuş. Pol Burjenin bir kitabında dediği gibi insanların yaptığı hareketler bir daha yakalarını bırakmazmış. Fransa da Almanya işinde, diğer işlerde gösterdiği zâf yüzünden bizim meydan okumalarımıza karşı âciz bir mevkie düşmüş...

Lehistan General Konsolosu

1932 senesindenberi Istanbulda Lehistan General Konsolosu bulunan M. Romav Wegnerösvicz ayni sıfatla Tiryesteye nakledilmiştir. Kendisine yeni vazifesinde muvaffakiyet dileriz.

BRIÇ MESELESİ

D.V.10
♠ D.V.6
♥ A.8.2
♦ —
♣ A.6.3.2

♠ 8.4.3.2 ♥ 9.7 ♦ 9.10.9.3 ♣ 10.9.4

N W E S

♠ 9.6 ♥ 10.5.4.3 ♦ 6.5 ♣ R.V.8.7.5

♠ A.R.7.5
♥ A.R.8.2
♦ R.V.7.4
♣ —
D

Koz pik. (S) küçük şlem taahhüt etmiştir. (W) trefl (10) lusu ile oyuna başlamıştır.

(E) ve (W) nin kâğıtları görülmüyor.

(S) bu eli nasıl oynamalıdır?

* Bu meselenin halli 17 Sonkânun Pazar sayımızda çıkacaktır.

10 son kânun pazar sayımızda çıkan meselenin halli

♠ A.V.4
♥ V.8.6
♦ — —
♣ A

♠ R.8 ♥ R ♦ R.8.6 ♣ 9

N W E S

♠ 6 ♥ 10.7.2 ♦ 9 ♣ 4

♠ D.7
♥ A.9
♦ V.10.3
♣ — —

Koz pik. (S) ovnar ve bütün leveleri yapar.

Leveler:

1 — (S) Karo (V) sını oynar. (W) büyütmiye mecburdur. (N) keser.

2 — (N) trefl (A) oynar, ve (S) bu sağlam kâğıdı kozun (D) si ile keser.

3 — (S) Kozun (7) lisini oynayıp yerden impas yapar.

4 — Yerden koz oynayıp bütün kozlar düşürülür.

5 — (S) yerden kör oynayıp elinden (A) ı alır.

6 — (S) elinden karo (10) lusunu oynayıp yerden bir kör atar.

7 — Kör (V) sile son leve yapılır.

Üniversite Rektörünün Çay Ziyafeti

Universite Rektörü, bu sene mezun olacak Tıp Fakültesi talebeleriyle muallimleri şerefine dün akşam saat 17 de bir çay ziyafeti vermiştir.

Tıp Fakültesi üçüncü sınıf talebesi tarafından cuma günü Turing Palasta verileceği yazılan çay ziyafetinin talebe arasında hazırlanan başka bir toplantıdan galat olduğu anlaşılmaktadır. Üçüncü sınıf talebesi tarafından verilecek çayın tarihi henüz belli değildir.

Borsadaki Muameleler

Dün borsada Anadolu tahvilleri 37,50 lirada açılarak 37 lirada kapanmıştır. Mümessil 40,65 ten 40,15 liraya düşmüştür. Anadolu aksiyonları 22,25 liradan 22 liraya inmiştir. Türk borcu 22,85 lirada açılmış, 22,80 lirada kapanmıştır. Merkez Bankası hisseleri doksan beş liradan muamele görmüştür Aslan Çimento hisseleri on kuruş düşmüştür. Paris borsasında Üni Türk 305 frankla açılmış 307 frankla kapanmıştır.

Ya tam Dost, Ya düşman...

(Başı 1 incide)

lıyamaz.

Dostluğun şartları

Hatay meselesine sımsıkı sarıldık. Çünkü bu mesele pire değil, yorgandır. Fransız şunu anlamalıdır ki, Hataya taallûk eden şu prensipler tatmin edilmedikçe Türk gazetelerinin Fransaya dost gözile bakmasına ve susmasına imkân yok tur:.

1 — Hatayı biz Fransaya kat'î şartlar altında emanet ettik. Sancak muhtariyeti kelimesinden 1921 de ne kastedildiği hakkında ölçü aramıya ihtiyaç yoktur. Biz Hatayın Türk bayrağına benzer bir bayrağı olmasını istedik, Fransa murahhası da bunu hükûmetine tavsiye edeceğini söyledi. Muahede ile protokollerinin Fransaca toptan tasdiki, bu tavsiyenin kabul edilmiş olması demektir. Ayrı bir bayrağı olmasını Fransanın kabul ettiği Hatay sahası, aradan 15 sene geçtikten sonra Suriyeye bağlanamaz.

Fransanın 1921 taahhütleri bize sarih müdahale hakları veriyor. Biz kimsenin hakkını çiğnemeyiz. Fakat müsbet millî gayelere dayanan haklarımızın çiğnenmesine razı olamayız.

2 — Garp medeniyetinin en yüksek derecesini temsil iddiasında bulunan Fransız idaresi Sancakta emanetimize hiyanet etmiştir. Hatay Türklerini miktarca azaltmak, dağıtmak, ezmek, Suriyeleştirmek için elden gelen her şey yapılmıştır. Bu tecrübenin daha korkunç bir şekilde Suriye idaresi altında yapılmasına tahammül edemeyiz.

3 — Biz bütün münasebetlerimizde açıklık, bütün hudutlarımızda huzur ve istikrar isteriz. Fransa, kendisile açık münasebetimiz olmıyan yegâne memlekettir. 1921 münferit sulhünün ruhu hiçbir zaman tatbik edilmemiştir. Cenup hududumuzda bir dakika bile sulh kurulmamıştır. Miralay Bremonun Adanada başladığı Türklüğü imha siyaseti Sancaktaki Fransız memurları tarafından cenup vilâyetlerimizde propaganda, hududumuza düşman sanılan unsurları teksif, himayeli kaçakçılık, irtica ve yobazlığı bize karşı himaye şekillerinde devam eylemiştir.

Bir gençlik aşkı

Varlığımızı tehdit eden bu tehlikeye karşı şimdiye kadar nasıl göz yumduk? Buna iki cevap bulabiliriz:

Birincisi: Halledilecek çok işlerimiz vardı. İster istemez bunları sıraya koyduk.

İkincisi de şu: Fransız dostluğu, Fransız kültürüne bağlılık Türk milleti için bir nevi gençlik aşkıdır. Bu his bizim gözlerimizi bağladı, bir takım müsamahalara sebep oldu.

Fakat Suriye muahedesi meselesinde Fransanın oynadığı iki yüzlü rol gözümüzü açmıştır. Fransanın menfi ve düşmanca faaliyetleri devam ederse gençlik aşkının bütün teessir ve neticelerinden kurtulmamız zarureti husule gelecektir.

İşlerin hakiki şekli böyle iken, Fransa hariciye müsteşarının, gazetelerimizin hassas yazılarını tabiî bulmaması ancak şunu gösterir: Fransız diplomatı, Türk milletinin nekadar uyanık, mükadderatına taallûk eden meselelerde nekadar hassas olduğunu, Fransız memurlarile ve mahallî kuvvetler ile Adanada, Urfada, Gaziantepte çarpıştığımız günlerdenberi nekadar geniş tecrübeler sahibi bulunduğunu bilmiyor. Gazetelerimizin de millî menfaatleri korumada nekadar hassas ve müteyakkız olduğunun farkında değildir.

Ya dost, ya düşman

Biz cenup hududumuzdaki istikrarsız, korkunç vaziyet karşısında şunu istiyoruz: Fransa ile ya tam dost olalım, İngiltere ile olduğu gibi karşılıklı emniyet kuralım ve cenup hududumuzda huzur ve istikrar olduğunu bilelim; yahut iki taraf biribirini açıktan açığa düşman tanısın ve muallâkta kalmış bir düşmanlık vaziyetinin bütün âkibetlerini ve neticelerini göze alsın...

Memleketin huzur ve inkişafı, Fransa ile olan münasebetlerimizde mutlaka bu yolda bir berraklık ve sarahat bulunmasını icap ettirir.

Ahmet Emin YALMAN

Suçsuz Türkler Hapse atılıyor

(Başı 1 incide)

dan kordun altına alınmıştır.

Bu ayın onuncu akşamından itibaren Türk mahallelerinde dolaşan devriyeler tarafından sokaklardan geçen Türklerin üzerleri aranmıştır. Sıkı inzibat tedbirleri alınmıştır.

TURKLERE ZULUM

Halep, 13 (Hususi) — Reyhaniyede yaralanan Araplar hükûmet mesalih hassa zabiti tarafından itina ile tedavi edilmektedir.

Arap yaralılardan sekiz kişi halkı tahrik maksadiyle Vatanîler tarafından Halep hastanesine nakledilmişlerdir. Türk yaralıları hakkında asla, hiç bir sıhhî yardım tedbiri alınmamıştır. Hattâ doktor getirtmek istenildiği zaman mahallî hükûmet tarafından mümanaat edilmiştir Çünkü bu zamanda halka verilen cevap şu olmuştur:

"— Doktor, mesalih hassa zabitinin yanındadır. Gelemez."

ARAPLAR SERBEST!

Halep, 13 (Hususî) — Reyhaniyedeki hâdisenin müsebbibi Araplar olduğu halde mahallî hükûmet tarafından hiç bir sorgu sorulmamıştır. Buna mukabil Türkler arasında tevkifat yapılmıştır. Muhafızlıktan mahallî hâkimliğe verilen bir emirle Türklerin şiddetle tecziyeleri bildirilmiştir.

20.000 TURK

Şam, 13 (Hususî) — Dün Antakyada Türkler tarafından muazzam bir nümayiş yapılmıştır. Havanın kar fırtınasiyle kapanmış olmasına rağmen bu istiklâl nümayişine 20.000 den fazla halk iştirak etmiştir. Kadınlar, ve erkekler ve mektep talebeleri de muazzam kafileler halinde nümayişe katışmışlardır. Hasta kadınlar bile başkalarının yardımiyle nümayiş kafilesi arasına girmişlerdir.

Antakyadaki bitaraf müşahitler. Köprü civarında bir binanın kapısı önünden seyretmişlerdir. Kendileri halk tarafından alkışlanmışlardır.. Türk halkı nümayiş esnasında:

"— Yaşasın Atatürk! Yaşasın istiklâl! Yaşatın Hatay!" diye bağırmışlardır.

UYDURMA NUMAYIŞ

Halep, 13 (Hususî) — Türklerin nümayişlerinden bir gün önce Araplar Antakyada tezahürat yapmışlardır. Bu tezahüratta Arapların sayısı gayet az olduğu için sayılarını fazla göstermek için sokakları bir kaç defa dolaşmıya mecbur olmuşlardır. Tezahürata iştirak eden Araplar köylerden zorla getirilmişlerdir.

Ayın on birinde Antakyada Araplara yaptırılan düzme nümayiş için Araplara 2000 Suriye lirası verilmiştir.

INGILIZ KONSOLOSUNU DA YARALADILAR

Humus, 13 (Hususî) — Iskenderundaki Ingiliz konsolosu cumartesi günü Vatanîlere mensup bir mebusun kardeşi tarafından ağır surette yaralanmıştır.

HAYDUTLUK!

Halep, 13 (Hususî) — Hacılar civarında Aktepe yakınında meçhul şahıslar tarafından bir otomobil soyulmuştur. Şoför Türk, yolcular Amerikalı idi. Karakola pek yakın bir yerde bu hareketin yapılması, silâhlı muhafızlarla jandarmaların soyguncuları yakalamaları dikkate değer.

IKINCI PROTESTO

Lâzkiye, 13 (Hususî) — Kernani ye halkı tarafından müşahitler ve çekilen 10 Kânunusani tarihli ikinci protesto telgrafında, halkın protestolarına müşahitlerin cevap vermemelerinden dolayı müteessir olduklarını bildirmişler ve şu esasları tebarüz ettirmişlerdir.

1 — Hükûmetin mes'ul adamları Hatay istiklâli aleyhinde hareket etmişlerdir. Ekalliyet unsurlarına mensup bazı kimseleri tehdit, tezvir ve para kuvvetile elde ederek Suriye bayrağını çektirmişlerdir.

2 — Hakikate ve halkın dileğine tevafuk etmiyen bu hareketten doğacak mesuliyet tamamen mesul hükûmet adamalrına aittir.

3 — Türkler dükkânlarını kapamak suretile yaptıkları nümayişler le Antakyalı kardeşlerinin hislerine ve emellerine istirak etmiş olduklarını isbat etmişlerdir.

4 — Halk Hatayın istiklilini istemektedir.

Madenî kutularda kaşe

ALGOPAN

Gripe, nezleye, soğuk algınlığına, baş ve diş ağrılarına emsalsiz bir ilâçtır. Tesiratı hariciyeden bozulmıyan ALGOPAN her eczanede 1 - 6 - 12 tanelik ambalajda bulunur.

İsmine ve sakallı markasına lûtfen ve daima dikkat.

PARANIZ FAİZ GETİRME SURETİLE SİZİN İÇİN ÇALIŞIR

HUSUSI ŞARTLARIMIZ HAKKIND
GIŞELERIMIZDEN MALÛMAT ALIN

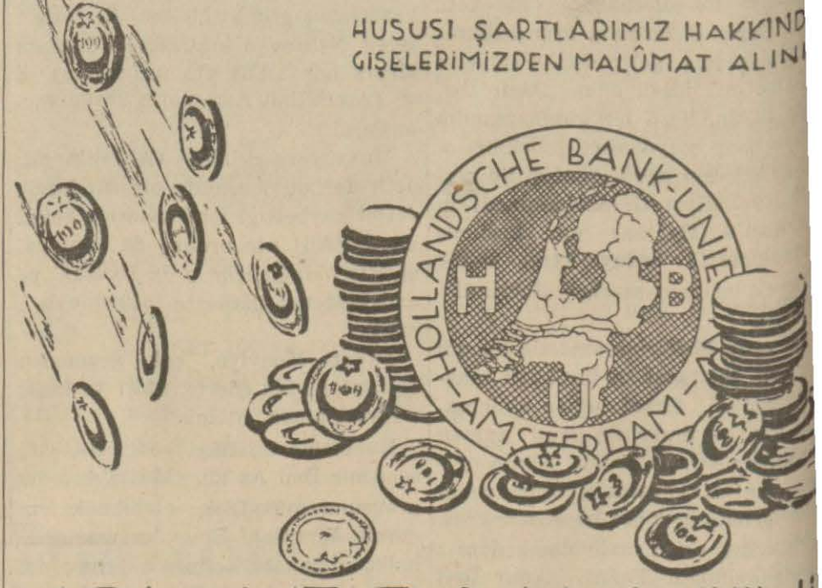

HOLANTSE BANK ÜNİ

İSTANBUL — KARAKÖY PALAS — ALALEMCİ HA

DAİMA SAĞLAM KALMAK

İstiyenlere, midelerinden muztarip olanlara, Hazimsizlikten şikâyet edenlere ve kalori alamıyorum diyenlere kan ve can verici meşhur Akçaburgaz çiftliğinin mer'alarında fenni bir şekilde yetiştirilen binlerce koyunların sütlerinden yapılmış olan

Hüseyin Avni Akçaboğaz

YOGURDU

Tavsiye olunur. Tenekenin yan tarafındaki etikete dikkat ediniz.

Satış mahalli: Tütün Gümrük No. 10. Tel. 23581

Merkez yazıhane: Merkez Hâl No. 75. Tel. 23717

Avrupaya talebe gönderiliyor

Maden Tetkık ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğünden

1 — Maden mühendisi yetiştirmek üzere müsabaka ile Avrupaya "20" talebe tahsile gönderilecektir. İsteklilerin aşağıdaki şartları haiz olması lâzımdır.

A — Türk olmak.

B — Maden ocaklarında çalışabilecek kabiliyette ve sıhhati tam olmak, "Sıhhi muayene Ankarada yapılacaktır.,,

C — Lise mezunu olup Fransızca. Almanca, İngilizce dillerden birisini okuyup yazabilmek.

D — Yaşı 18 den aşağı 25 den yukarı olmamak.

2 — Müsabaka imtihanı Ankarada M. T. A. Enstitüsünde 25 İkincikânun 1937 günü yapılacaktır. Açılacak müsabaka imtihanında kazanmış olmakla beraber gönderilecek talebelerin ihraz ettikleri derece itibarile "20" arasında bulunmak şarttır.

3 — İmtihan: Hesap, hendese, cebir, mihanik, fizik, kimyadan ve yukarıda yazılı dillerden birinden yapılacaktır.

4 — Tahsile gönderilecek olanlar, ileride tahsil müddetleri kadar mecburi hizmete tâbi olduklarından, bu hususta mükellefiyetlerini tevsik etmek üzere bir taahhüt-name verecekler ve bunun içinde muteber kefil göstereceklerdir.

5 —İstiyenlerin nüfus hüviyet cüzdanını, hüsnühal varakasını, mektep şehadetnamesini veya bunların tasdikli birer suretlerini 4 kıt'a fotoğraf ve dilekçelerini 21/1/1937 Perşembe günü akşamına kadar Ankarada M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğüne göndermeleri ve 22/1/1937 Cuma günü sıhhi muayeneleri yaptırılmak üzere, öğleden evvel Bay Hasan apartımanındaki Enstitü dairesinde bulunmaları ilân olunur. (2119) (3673)

Türkiye Cümhuriyeti Merkez Bankası

9 ikinci Kânun 1937 vaziyeti

AKTİF		Lira	PASİF		Lira
Kasa :			**Sermaye**		15.000.000.—
ALTIN: Safi kilogram 17.092.771	Lira 24.042.349,69		**İhtiyat Akçesi**		1.551.182.53
BANKNOT	„ 11.168.768.—		**Tedavüldeki Banknotlar:**		
UFAKLIK	„ 737.710,40	35.948.828.09	Deruhde edilen evrakı nakdiye Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat	Lira 158.748.563.—	
Dahildeki Muhabirler :				12.064.611.—	
Türk Lirası	Lira 630.292.07	630.292.07	Deruhde edi. evrakı nakdiye bakiyesi.		146.683.952.—
Hariçteki Muhabirler :			Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen Reeskont mukabili ilâveten ted vazed.	Lira 19.000.000.—	
ALTIN: Safi kilogram 7.663.463	Lira 10.779.274.07			20.000.000.—	185.683.952.—
Altına tahvili kabil Serbest dövizler	„ 718.08		**Türk Lirası Mevduatı**		12.958.983.13
Diğer dövizler ve Borçlu kliring bakiyeleri	„ 34.779.082.79	45.559.074.94	**Döviz Taahhudatı :**		
Hazine Tahvilleri :			Altına tahvili kabil dövizler	Lira 3.190.56	
Deruhde edi.evrakı nakdiye karşılığı	Lira 158.748.563.—		Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri.	„ 23.585.610.69	23.588.801.25
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat	„ 12.064.611,—	146.683.952.—	**Muhtelif**		82.131.679.27
Senedat Cüzdanı :					
HAZİNE BONOLARI	Lira 2.470.148.12				
TİCARİ SENEDAT	„ 24.664.637,34	27.134.785.46			
Esham ve Tahvilât cüzdanı:					
A — (Deruhde edilen evrakı nakdiyenin karşılığı Esham ve Tahvilât (itibarî kıymetle)	Lira 37.092.860.23				
B — Serbest esham ve tahvilât	„ 3.965.882.62	41.058.742.85			
Avanslar :					
Altın ve Döviz üzerine	Lira 186.874.16				
Tahvilât üzerine	„ 8.095.263.82	8.282.137.98			
Hissedarlar		4.500.000.—			
Muhtelif		11.116.784.79			
Yekûn		320.914.598.18	**Yekûn**		320 914.598.18

2 Mart 1933 tarihinden itibaren :
İskonto haddi % 5 ½ Altın üzerine avans % 4 ½

Deniz Yolları
İŞLETMESİ
Acenteleri: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdar zade Han. Tel. 22740

Mersin Perşembe Postası

Yalnız bu haftaya mahsus olmak üzere SADIKZADE vapuru 14/1/37 Perşembe günü Mersin postasına saat 16,30 da kalkacak ve İzmire Cumartesi sabahı varacaktır. (189)

İstanbul birinci iflâs memurluğundan:

Müflis eczayi tıbbiye şirketi masasına kayıtlı alacaklıların 15-1-937 cuma günü saat iki buçukta dairemizde yapılacak toplanmada hazır bulunmaları ilân olunur. (29274)

Kapalı zarf Usuliyle Eksiltme İlânı.

Nafıa Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünde ilâveten yapılacak mikroskop lâboratuvarı binasıdır. Vahidi fiat esesiyle yapılacak olan inşaatın tahmin olunan bedeli 30000 liradır.

2 — Bu işe ait evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavele projesi
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi
D — Hususî şartname ve tarifname
E — Keşif ve vahidi kıyasî fiat cetveli
F — Projeler
G — Elektrik, Sıhhî tesisat, Kalörifer ve sair işleri hakkında izahat ve şartnameler.

İstiyenler bu evrakı 1,5 lira bedel mukabilinde Yapı İşleri U. Müdürlüğünden alabilirler.

3 — Eksiltme 29/1/937 tarihinde Cuma günü saat 15 de Nafıa Vekâletinde Yapı İşleri Eksiltme Komisyonu odasında yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usuliyledir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için istenilen 2250 lira muvakkat teminat vermesi, Nafıa Vekâletinden alınmış yapı müteahhitliği vesikası ibraz etmesi ve kendisi mimar veya mühendis olmadığı takdirde işin fennî mes'uliyetini alacak bir mühendis veya mimarı inşaat müddetince istihdam edeceğini kabul eylemiş bulunması lâzımdır.

6 — Teklif mektupları yukarıda 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar eksiltme Komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (2303) (97)

Nafia Vekâletinden:

26 İkincikânun 937 Salı günü saat 15 de Ankarada Nafıa Vekâleti Malzeme Eksiltme Komisyonunda Safranbolunun Kuzdağı Abaza Devlet Ormanlarından veya Hususî mukaveleli ormanlardan kesilmek ve ana hat üzerinde her hangi bir istasyonda teslim edilmek üzere 23200 lira muhammen bedelli 16000 adet normal kayın traversin kapalı zarf usuliyle eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı parasız olarak Ankarada Vekâlet Malzeme Dairesinden alınabilir.

Muvakkat teminat 1740 liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını Nafıa Vekâletinden alınmış 1937 senesi müteahhitlik vesikası ile birlikte 26 İkincikânun 937 Salı günü saat 14 e kadar Ankarada Vekâlet Malzeme Müdürlüğüne vermeleri lâzımdır.
(98) (2302)

Devlet Demiryolları ve limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli 653 lira 25 kuruş olan 19500 adet muhtelif eb'atta amyantlı bakır rondelâ 25/1/37 pazartesi günü saat 10 da Haydarpaşada gar binası dahilindeki 1 inci İşletme komisyonu tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır. Bu işe girmek istiyenlerin 49 liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak verilmektedir. (95)

* *

28/1/937 de eksiltmesi yapılacak olan 221.775,15 lira muhammen bedelli 65000 normal, 3825 makas, 3500 köprülük kayın traversile 100 adet meşe traversin eksiltmesi vakti ahâra talik edilmiştir. (210)

* * *

Muhammen bedeli 81000 lira olan 60000 adet çam travers 28/1/937 Perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 5300 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, Resmî Gazetenin 7/5/1936 gün, 3297 No.lı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler beheri 405 kuruş mukabilinde Ankara ve Haydarpaşa Eskişehir ve İzmir veznelerinde satılmaktadır. (148)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Muhakemat Şubeleri Âmir ve Memurlukları için evvelce yapılmış olan ilâna ektir:

1 — Hukuk Fakültesinden mezun olupta bilfiil hâkimlik yapmış olanlar imtihana tâbi tutulmıyacaklardır.

2 — Diğer talipler için imtihan mevzuu aşağıda gösterilmiştir.

A — Kara ve Deniz Ticaret kanunlarının nakliyata, avarya, ve hasarata, ticaret taahhütlerine;

B — Borçlar kanununun umumî hükümleri ile icra, teminat, hizmet akitlerine;

C — Ceza kanununun esaslarile devlet emvali aleyhinde işlenen cürümlere;

E — Memurin Muhakemat, Tahsili Emval, İcra ve İflâs kanunlarına;

Müteallik hükümlerle İnhisar mevzuatını ilgilendiren bir işde kanunî tatbikat. (206)

Sahibi: Ahmet Emin YALMAN - Umumi Neşriyatı idare eden: S. SALİM
Gazetecilik ve Neşriyat Türk Limitet Şirketi. Basıldığı yer TAN matbaası

POKER
Tıraş bıçağı yerine başka bir bıçak verirlerse aldanmayınız.
Israrla **POKER PLAY** Tıraş bıçaklarını İsteyiniz.

Güzel San'atler Akademisi Satınalma Komisyonundan:

Akademi için 100 resim sehpası, 20 resim masası, 50 tabure, 90 dolap, 1 dosya dolabı, 1 yazı masası, 2 paravan açık eksiltme ile 1/2/1937 Pazartesi günü saat 15 de ihale edilecektir. Muhammen bedeli 1748 liradır. Muvakkat teminat 131 lira 16 kuruştur. Talip olanların adı geçen gün ve saatte Cağaloğlundaki Yüksek Mektepler Muhasebeciliğinde bulunmaları ve bu nevi işlerle uğraştıklarını tevsik eylemeleri lâzımdır. Şartname bedelsiz olarak Akademiden alınabilir. İstiyenlere eşyanın şartnamesine göre yapılmış resimleri gösterilir. (179)

Hakikî LUMA ampulları yalnız kırmızı orijinal ambalâjları içinde satılır.

LUMA Ampullarını kullananlar, senelik ampul masrafından

EN AZ % 40 TASARRUF

temin ettiklerini müttefikan tasdik ediyorlar

LUMA EN AZ 1500 SAAT DAYANIR

Hem ampul parasından hem cereyan sarfiyatından ve hem de değiştirme masrafından tasarruf için

Yalnız LUMA ampullarını kullanınız

ELEKTRON MÜESSESATI

Galata, Voyvoda caddesi No. 58 - 60 - Ankara, Anafartalar caddesi No. 10

Sigara içtiği halde ne bembeyaz dişleri var!

Çünkü sabah, akşam RADYOLİN kullanıyor

Hayran edici bir tebessüm temiz ve parlak dişler, sağlam diş etleri, tatlı, rayihalı bir nefes... İşte Radyolin bütün bunları temin ettiği içindir ki, bu kadar çok seviliyor ve bu kadar çok kullanılıyor.

RADYOLİN

Dişlerin abıhayatıdır.

O halde hemen işlemeğe hazır olan Havagazi banyo aletini tanımıyorsunuz..

Duş DERHAL
Banyo 15 DAKİKADA

HAVAGAZI ŞOF-BENİ

İZAHAT: İstiklal Caddesi No. 101

GRİPİN'in

Tercih edilmesindeki sebep

GRİPİN

Bütün ağrılara, hastalık başlangıçlarına karşı tesiri yüzde yüz olan ve hiç zararsız en kuvvetli müsekkindir.

GRİPİN

Nezle, soğuk algınlığı, grip, rahatsızlıklarında, baş diş, mafsal, romatizma, âsap ve adale ağrılarında 12 saatte 3 tane kullanabilirsiniz.

CİLDİNİZİ

Tehlikeden koruyunuz.

Herhangi bir kremin ona lüzumu olan gıdayı verece - ğini zannediyorsanız bu tecrübe size pek pahalıya mal olabileceğini derhatır ediniz. Hiçbir krem size Krem Pertev kadar sadık kalamaz.

Yalnız 1 tek lira

Masrafla 100 kilometroya 3500 kilo yük taşıyan mazotlu BENZ-MERCEDES Kamyonlarını görmeden araba almayınız (Taksim Bahçesi karşısı No. 25 İstanbul) Telgraf adresi: Dizel - İstanbul, Tel: 40835. Adresinizi yazınız katalog gönderelim. Yedek parça sergimizi ziyaret ediniz.

Zevcim Nihad, daima söyler; "İlk nazarı dikkatini celbeden —ve hâlâ beni diğer kadınlardan temayüz ettiren— tenimin tabiî güzelliği olmuştur. Ve ilâve ediyor; birçok genç kızların ya burunları parlak veya yüzlerinde büyük büyük pudra paftaları görünür.,, Ben de her kadın gibi pudra kullandım. Fakat kullandığım pudra, havalandırılmış olduğu için tabiî bir güzellik tesiri bırakır. O kadar ince ve o kadar hafiftir ki, adeta uçar, İşte bunun içindir ki, Tokalon kremi muntazaman ve yeknesak olarak yayılır ve cildi hemen gayri mer'î ince bir güzellik tabakası kaplar. Haricî bir "makiyaj,, manzarası veren modası geçmiş ve ağır pudralardan tamamen başka ve cidden tabiî bir güzellik temin eder. Yeni keşfedilen bu şayanı hayret havalandırılmış pudrayı kullanmakla pudra hakkındaki bütün fikirlerinizi altüst edecektir. Hemen bugünden tecrübe ediniz.

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan:

Müflis Aleksandır Korpi ve Şüre kâsı şirketine ait ve Cibalide Korpi Değermeninde mevcud hurde demirlerin açık arttırma suretile paraya çevrilmesine karar verildiğinden istiyenlerin satış günü olan 19-1-937 tarihine müsadif salı günü saat 10 da mahallinde hazır bulunmaları ve fazla izahat almak istiyenlerin 936/12 No. ile daireye müracaat etmeleri ilân olunur. (29273)

İstanbul 3 üncü icra memurluğundan:

Mahcuz ve parayı çevrilmesine karar verilen telefunken markalı ve 127 voltluk 935 modeli bir radio makinası 18-1-937 pazartesi günü saat 10 da itibaren küçük Bebek İbrik - ter sokak 11 No. lı hanede açık arttırma suretile satılacaktır. Kıymeti muamelesinin % 75 ini bulmadığı taktirde 2 inci açık arttırması 20-1-937 çarşamba günü ayni saat ve mahalde satılacağında taleplerin mahallinde bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. (29268)

ZAYİ — 323 senesinde Galata Rüşdiyesinden aldığım 31 numerolu şehadetnameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Ali oğlu Hasan

OSMANLI BANKASI

31 ilkteşrin 1936 tarihindeki vaziyet

AKTİF	Isterlin	Ş.	P.
Hisse senetlerinin ödenmesi istenmemiş olan kısmı	5.000.000	—	—
Kasada ve Bankalarda bulunan paralar	4.607.029	12	—
Kısa vâdeli avanslar ve röporlar	715.423	10	8
Tahsil olunacak senetler	4.669.877	13	5
Cüzdanda bulunan kıymetler	2.492.503	—	8
Borçlu cari hesaplar	6.641.995	3	11
Rehin mukabilinde avanslar	2.194.568	6	—
Kabul yolile borçlular	342.817	19	6
Gayri menkul mallar ve mobilya	607.196	—	—
Müteferrik	134.632	—	6
	27.406.043	6	8

PASİF	Isterlin	Ş.
Sermaye	10.000.000	—
Statü mucibince ayrılan ihtiyat akçesi	1.250.000	—
Tedavülde bulunan banknotlar	322.598	5
Görüldüğünde ödenecek senetler ve vadeli senetler	288.757	19
Alacaklı cari hesaplar	13.381.603	3
Vâdeli bonolar ve cari hesaplar	1.500.508	11
Kabuller	342.817	19
Müteferrik	319.757	7
	27.406.043	6

Kuyuda muvafık olduğu tasdik olunur
Mes'ul Murahhas
ve
Umumî Muhasebe Şefi
G. DELLA SUDDA

Türkiye Umum Müdürü
PH. GARELLİ

Büyük müzayede

Temiz eşya ve biblo meraklıları Cumartesi günkü gazeteleri okusunlar. Erenköy ve civarı için bulunmaz bir fırsattır.

İstanbul üçüncü icra memurluğundan:

Mahcuz ve paraya çevrilmesine karar verilen dükkân eşyası açık arttırma suretile 16-1-937 cumartesi günü saat 10 dan itibaren kapalı çarşı yanında Çadırcılarda 117 sayılı dükkânda satılacaktır.

Kıymeti muhammînesinin yüzde yetmiş beşini bulmadığı takdirde ikinci açık arttırma 19-1-937 salı günü ayni saat ve mahalde satılacağından talip olanların mahalline bulunacak memurına müracaatleri ilân olunur. (29269)